

รายงานการวิจัย
พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน
ETHICAL BEHAVIOR OF STUDENTS MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
ISAN CAMPUS

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ
พระครูสุธีจริยวัฒน์
เอกชาตรี สุขเสน

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 960 คน ใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยถือว่าทุก ๆ หน่วยหรือทุก ๆ สมาชิกในประชากรมีโอกาสจะถูกเลือกเท่า ๆ กัน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 282 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 169 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 เพศชาย 113 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 ส่วนใหญ่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 และส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6

พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเมตตา กรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ และน้อยที่สุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ท่านมีความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ท่านมีความซื่อสัตย์รู้จักเคารพและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ท่านเคารพกฎกติกาการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความเมตตา กรุณา พบว่า ท่านช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความเสียสละ พบว่า ท่านบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความสามัคคี พบว่า ท่านรักหมู่คณะ มีจิตอาสา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กับพฤติกรรมทางจริยธรรม พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และคณะที่ศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : 1. พฤติกรรมทางจริยธรรม 2. นักศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1. to study the ethical behavior of students. Mahamakut Buddhist University Isan Campus 2. to examine and compare the ethical behavior of students at Mahamakut Buddhist University Isan Campus Classified by Individual Factors. The population used in this study was Mahamakut Buddhist University Isan Campus. Northeastern campus studying in undergraduate degree in the academic year 2022, 960 people, using simple random sampling, is a random sample from the population, which assumes that each unit or each member in the population has an equal chance of being selected, which The sample consisted of 282 people. The statistical data used in the data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The majority of responders were 169 females (59.9 percent) and 113 men (40.1 percent). The majority of them (63.5 percent) studied at the Faculty of Education, and the majority of them (168 individuals) obtained a GPA better than 3.00. accounted for 59.6%.

Mahamakut Buddhist University Isan Campus students' ethical behavior Overall, the average was very high. When each side was examined separately, it was noticed that compassion had the highest mean, followed by honesty, and discipline had the lowest. When each argument was considered, it was discovered that you are liable for public property. had the best overall average In terms of honesty, it was determined that he was truthful, understood how to respect people, and did not violate their rights. had the best overall average Regarding discipline, it came to light that he followed the competition's regulations. had the best overall average In terms of compassion, he discovered that he was able to assist others. had the most favorable overall average It has been identified that sacrifice.

The results are a comparison of personal parameters of Mahamakut Buddhist University Isan Campus students in the Northeastern Campus with ethical conduct. and various faculties have distinguished ethical standards. There was statistical significance at the 0.05 level. There was no variation in ethical behavior comparing students with ranging grade point averages. This contradicts the specified research hypothesis.

Keyword: 1. The ethical behavior 2. Students

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนทุนในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์การตรวจสอบเครื่องมือ ทำให้เครื่องมือมีคุณภาพและน่าเชื่อถือมากขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาโดยมีพระเดชพระคุณ พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และผู้บริหารคณาจารย์ทุกรูป/ทุกท่าน ที่เปิดโอกาสและให้การสนับสนุนการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ ขอบคุณนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ทั้ง 3 คณะ 9 สาขาวิชา ที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือในการเสนอแนะเพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพสูงขึ้นและสอดคล้องตามอัตลักษณ์ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรมพร้อมทั้งได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของความเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องทำหน้าที่ในการพัฒนารัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติต่อไป

คุณงามความดีทั้งหลายอันพึงเกิดจากการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นพุทธานุชา ธรรมบูชา สังฆบูชา บูชาคุณบิดา มารดา และพระคุณครูบาอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับคณะผู้วิจัยด้วยความเมตตาเสมอมา

ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ
หัวหน้าโครงการวิจัย และคณะ
15 มิถุนายน 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม	10
2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางจริยธรรม	29
2.4 สภาพพื้นที่ศึกษา	33
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
2.6 สรุปกรอบแนวความคิด	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
3.3 วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย	45
3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	45
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.2 ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
5.1 สรุปผลการวิจัย	68
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	69
5.3 ข้อเสนอแนะ	71
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	71
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	77
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย	78
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	79
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	80
ภาคผนวก จ เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน	81
ประวัตินักวิจัย	82

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 คำจำกัดความ ความหมายและตัวอย่างพฤติกรรมของแต่ละกลุ่ม	22
2.2 จริยธรรมของเพียเจต์	31
3.1 แสดงถึงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	49
4.2 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายด้าน	49
4.3 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความรับผิดชอบ	50
4.4 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความซื่อสัตย์	51
4.5 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความมีระเบียบวินัย	52
4.6 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความเมตตากรุณา	53
4.7 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความเสียสละ	53
4.8 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความสามัคคี	54
4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ	55
4.10 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามคณะ	56
4.11 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามคณะ	56
4.12 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามคณะ	57
4.13 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามคณะ	57
4.14 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามคณะ	58
4.15 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามคณะ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.33 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียสละ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	66
4.34 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียสละ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	67
4.35 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความสามัคคี จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	67

สารบัญรูปร่าง

ภาพประกอบที่	หน้า
2.1 รูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้	9
2.2 เจตคติเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดความรู้และการปฏิบัติ	9
2.3 ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน	9
2.4 ความรู้และเจตคติต่างกันทำให้เกิดการปฏิบัติได้	9
2.5 สรุปกรอบแนวความคิด	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะปัจจุบันโลกอยู่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันกันอย่างสูง ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ และในฐานะที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงนี้ โดยได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อันจะเห็นได้ชัดจากปัญหาและสภาพของวิกฤตการณ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในปัจจุบัน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าในสภาวะแบบนี้ องค์กรควรมีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืน มีสันติสุข และสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ทางด้านต่าง ๆ ที่เรากำลังเผชิญอยู่ได้ (พระมหาขวัญชัย สุนทรโต (ฟางทสวัสดิ์), 2560 : 315)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ไว้ว่า (พระมหาขวัญชัย สุนทรโต (ฟางทสวัสดิ์), 2560 : 315) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกแบบผู้ประกอบการ มีความคิดและวิจารณญาณ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศไทยได้จุดมุ่งหมายของการศึกษาและวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศที่สำคัญใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) (จุมพิต ศรีวัฒนพงศ์, 2562 : 1) เน้นการพัฒนาคนให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม แต่จากสภาพการณ์ในปัจจุบันที่ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ค่านิยมต่อการศึกษาของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป บุคคลในสังคมใส่ใจต่อการศึกษาหาความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาชีพที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพที่มีรายได้เป็นปึกแผ่น (โกวิท วรพิพัฒน์, 2554 : 39)

ความเป็นคนเก่ง คือ แนวทางที่จะนำไปสู่การมีโอกาสดีกว่าบุคคลอื่นกลายเป็นเป้าหมายของการศึกษาของคนส่วนใหญ่การสร้างบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นเป้าหมายหลักของสถาบันการศึกษาทั่วไป แต่ความเป็นคนเก่งอย่างเดียวนั้นไม่พอ จะต้องเป็นคนดีด้วย (กิตติพันธ์ รุจิรกุล , 2552 : 64) ดังนั้น ค่านิยมของบุคคลที่มีต่อการศึกษา นอกจากจะศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือไปสู่การประกอบอาชีพที่มีรายได้ สร้างตน สร้างฐานะแล้ว การศึกษาจะต้องพัฒนาคนในทางจิตใจ ความคิด และการดำเนินชีวิตให้เป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นทั้งคนเก่งและคนดี ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรม คือ รากฐานของพฤติกรรมที่ดี และถูกต้อง บุคคลไม่อาจมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต หรือสั่งจจะอย่างยั่งยืน (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, 2561 : 21) หากผู้บริหารขาดคุณสมบัติข้อนี้ การสร้างระบบคุณธรรมให้เกิดขึ้นในองค์กรก็ยากจะทำได้ ไม่ว่าองค์กรแห่งนั้นจะเขียนกฎระเบียบที่

เป็นลายลักษณ์อักษรละเอียดเพียงใดก็ตาม ระบบคุณธรรมไม่อาจเกิดขึ้นได้เพราะตัวหนังสือ แม้ว่าการเขียนขึ้นมาเป็นตัวหนังสือนั้นก็มีความจำเป็นและสำคัญ เพราะกฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้นสามารถจะตีความได้ และการตีความก็ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ตีความ ด้วยเหตุนี้ หากผู้ตีความขาดคุณสมบัติเรื่องคุณธรรม หรือมีน้อย โอกาสที่จะตีความเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดด้วยความอคติ หรืออิงผลประโยชน์ก็เกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก การที่ผู้บริหารจะสร้างจิตสำนึกในเรื่องนี้ขึ้นได้นั้น ต้องอาศัยการฝึกฝนด้วยจิตใจที่มั่นคง ไม่วอกแวกต่อผลประโยชน์ (ลาภ ยศ ชื่อเสียง ตำแหน่ง อำนาจ หรือ เงินทอง) ที่ล่อ หรือรออยู่ข้างหน้า สำหรับการฝึกฝนจิตใจให้มีคุณธรรมนั้นต้องอาศัยหลักแห่งธรรมไม่ว่าจะเป็นของศาสนาใดก็ได้ หรือวิธีปฏิบัติธรรมด้วยการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นวันละนิดวันละน้อยซึ่งการบริหารด้วยระบบคุณธรรมมีแต่จะสร้างความเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้า และมั่นคงให้กับองค์กร เพราะเป็นที่เชื่อถือ ไว้วางใจจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจ ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ลูกค้า คู่ค้า หรือผู้ลงทุน ฯลฯ

ปัจจุบันอุดมศึกษาไทยยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตไม่เต็มที่เท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากคุณภาพในการทำงานของบัณฑิตขึ้นอยู่กับคุณลักษณะดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2550 : 16) จริยธรรมของนักศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นอย่างมาก เพราะนักศึกษามีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ถ้านักศึกษามีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น ดื้ออายนmouth ประพฤติผิดศีลธรรม ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นเหตุให้ไม่สามารถจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพได้ อันจะส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถศึกษาให้จบตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมมากน้อยเพียงใด แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมนักศึกษา นอกจากนั้นยังช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนของนักศึกษาให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมต่อไป

1.2 ปัญหาวิจัย

- 1.2.1 นักศึกษามีพฤติกรรมทางจริยธรรม มากน้อยเพียงไร
- 1.2.2 นักศึกษาที่มีพฤติกรรมส่วนบุคคลต่างกัันมีจริยธรรมแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- 1.3.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.4 สมมติฐานการวิจัย

- 1.4.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน
- 1.4.2 นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน
- 1.4.3 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ต่อบุคคลและต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากความรู้และเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ

1.5.2 จริยธรรม หมายถึง แนวทางการประพฤติปฏิบัติอันถูกต้องดีงาม ทั้งกาย วาจาใจ ที่บุคคลเลือกประพฤติปฏิบัติชอบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม อันจะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

1.5.3 พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำนวน 6 ด้าน คือ 1. ด้านความรับผิดชอบ 2. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3. ด้านความมีระเบียบวินัย 4. ด้านความเมตตากรุณา 5. ด้านความเสียสละ 6. ความสามัคคี ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

1.5.3.1 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มกำลังความสามารถ

1.5.3.2 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงไปตรงมา

1.5.3.3 ด้านความมีระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของตนให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อตกลง และหลักแห่งศีลธรรม

1.5.3.4 ความเมตตากรุณา หมายถึง การปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ด้วยการกระทำ รวมถึงการไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น

1.5.3.5 ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว ให้ปันสิ่งของแก่ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังสติปัญญา

1.5.3.6 ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน การร่วมมือกันทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.5.4 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ในปีการศึกษา 2565

1.5.5 ปัจจัย หมายถึง สาเหตุหรือองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดผลตามมา ซึ่งในที่นี้ ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ย

1.5.6 เพศ หมายถึง สถานภาพทางกายภาพที่ได้รับตั้งแต่เกิด แบ่งเป็น เพศชาย และเพศหญิง

1.5.7 คณะ หมายถึง คณะที่เปิดสอนตามหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มี 3 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

1.5.8 เกรดเฉลี่ย หมายถึง การวัดเชิงปริมาณของผลการเรียนหรือคะแนนค่าเฉลี่ยที่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ได้รับจากผลการเรียน

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่พฤติกรรมทางด้านจริยธรรม จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2550 : 74)

- 1.6.1.1 ความรับผิดชอบ
- 1.6.1.2 ความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.6.1.3 ความมีระเบียบวินัย
- 1.6.1.4 ความเมตตากรุณา
- 1.6.1.5 ความเสียสละ
- 1.6.1.6 ความสามัคคี

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากร

1.6.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 960 คน (ข้อมูล : ฝ่ายทะเบียนและวัดผล, 30 มิถุนายน 2565)

1.6.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2565 ใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยถือว่าทุก ๆ หน่วยหรือทุก ๆ สมาชิกในประชากรมีโอกาสจะถูกเลือกเท่า ๆ กัน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 282 คน โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamana, 1973 : 727 - 728)

1.6.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1.6.3.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่

1. เพศ
 1. ชาย
 2. หญิง
2. คณะที่ศึกษา
 1. คณะศึกษาศาสตร์
 2. คณะมนุษยศาสตร์
 3. คณะสังคมศาสตร์
3. เกรดเฉลี่ย
 1. น้อยกว่า 2.50
 2. 2.50 – 3.00
 3. มากกว่า 3.00

1.6.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การมีพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านความ

รับผิดชอบ 2. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 3. ด้านความมีระเบียบวินัย 4. ด้านความเมตตากรุณา 5. ด้านความเสียสละ และ 6. ด้านความสามัคคี

1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ทำให้ทราบระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

1.7.2 นำผลการวิจัยมาจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมจริยธรรมแก่นักศึกษา

1.7.3 นำผลการวิจัยเสนอผู้บริหารประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับจริยธรรมของนักศึกษา

1.7.4 นำเสนอผลการวิจัยเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บทความวิจัย เป็นต้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน คณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม
- 2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางจริยธรรม
- 2.4 สภาพพื้นที่ศึกษา
- 2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

2.1.1 ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและภายนอก อาจทำไปโดยรู้ตัว ไม่รู้ตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ ผู้อื่นอาจสังเกตการณ์กระทำนั้นได้และสามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 : 573) ซึ่งความหมายนี้สอดคล้องกับเฉลิมพล ต้นสกุล ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยาและกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปร่าง นามธรรม ตลอดเวลา สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำสามารถแบ่งพฤติกรรมออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ซึ่งเป็นการกระทำที่สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรืออาจใช้เครื่องมือช่วยและพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้ (เฉลิมพล ต้นสกุล, 2541 : 2)

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สังเกตได้ เช่น การพูด การเดิน การเต้นของหัวใจ การรับรู้ การคิด การจำ และการรู้สึก การกระทำที่สังเกตไม่ได้ เช่น ผู้กระทำรู้ตัว ไม่รู้ตัว หรือเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก (โยธิน ศันสนยุท และคณะ, 2533 : 3) นอกจากนี้ Goldenson, Robert M. (1984 : 90) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมไว้ว่า เป็นการกระทำหรือตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคลและเป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆที่เป็นไปอย่างมีจุดหมาย สังเกตเห็นได้ หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัว

สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ต่อบุคคลและต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากความรู้และเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ

2.1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม

พฤติกรรมมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการที่ทำให้เกิดกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการที่เกิดขึ้น ความต้องการบางอย่างสามารถตอบสนองได้ทันที แต่บางอย่างต้องใช้เวลาอันจึงบรรลุความต้องการได้
2. ความพร้อม (Readiness) คือ ระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ
3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ
4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่จะทำกิจกรรมหนึ่งลงไป มนุษย์จะพิจารณาสถานการณ์ก่อนแล้วจึงตัดสินใจเลือกวิธีการที่เกิดความพึงพอใจมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการ
5. การตอบสนอง (Response) เป็นการกระทำกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการ โดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นแปลความหมาย
6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจเป็นไปตามที่คาดคิดหรืออาจตรงข้ามก็ได้
7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) ในกรณีที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ มนุษย์ก็อาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานการณ์และเลือกวิธีการใหม่ (สุชาติ มะโนทัย, 2539 : 9 – 10)

Boom, S, Benjamin (1975 : 65 – 197) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจเป็นสิ่งที่สังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. **พฤติกรรมด้านความรู้** พฤติกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ เป็นกระบวนการทางด้านสมองเป็นความสามารถทางด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับ การรับรู้ การจำข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา การใช้ความคิด วิจาร์ณญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ จัดจำแนกได้ตามลำดับขั้นจากง่ายไปยาก ดังนี้

1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้ หรือระลึกได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือ จะต้องมีความรู้มาก่อนถึงจะเข้าใจได้ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ และคาดคะเน

1.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำเอาวิชาการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์และแนวคิดต่าง ๆ ไปใช้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถและมีทักษะในการจำแนกเรื่องราวที่สมบูรณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหา หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวม ส่วนย่อย ต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัย ติ รราคาของสิ่งของต่าง ๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ใช้ช่วยประเมินค่านี้อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้นมา หรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ เจตคติเป็นกระบวนการทางด้านจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก ความ สนใจ เจตคติ การให้คุณค่า การปรับปรุงค่านิยม การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ รวมไปถึง ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ กันจะบอกแนวโน้มของบุคคลในการกระทำพฤติกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ ได้ดังนี้

2.1 การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending) เป็นขั้นที่บุคคลถูก กระตุ้นให้ทราบว่าเป็นเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดี หรือมีภาวะจิตใจ พร้อมที่จะรับ หรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า นั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วย ความตระหนัก ความยินดี ที่ควรรับ และการเลือกรับ

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิดความรู้สึกผูกมัดต่อ สิ่งเร้า เป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้ ประกอบด้วย ความ ยินยอม ความเต็มใจ และความพอใจที่จะตอบสนอง

2.3 การให้ค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้น ยอมรับว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นของตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วย การยอมรับ ความชอบและการผูกมัด ค่านิยมเข้ากับตนเอง

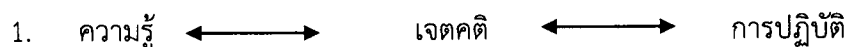
2.4 การจัดกลุ่มค่า (Organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยมต่างๆ ให้เข้า กลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมนั้น ในการจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้าง แนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม และการจัดระบบของค่านิยม

2.5 การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยมเหล่านั้นจากดี ที่สุดไปถึงน้อยที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวคอยควบคุมพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในขั้นนี้ ประกอบด้วย การวางแผนแนวทางของการปฏิบัติ และการแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่เขา กำหนด

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ พฤติกรรมด้านการปฏิบัตินี้ เป็นการใช้ความสามารถที่ แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่ บุคคลปฏิบัติออกมาโดยมีด้านความรู้ และด้านเจตคติ เป็นตัวช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่ ถูกต้อง แต่กระบวนการในการจะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลาย ขั้นตอน แต่นักวิชาการก็เชื่อว่ากระบวนการทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติได้

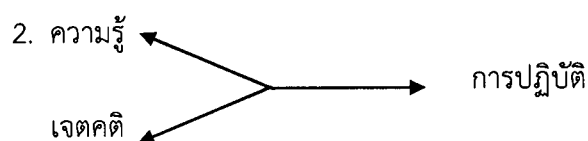
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และการปฏิบัติ (Practice)

Schwartz, Nancy E. (1975 : 28 – 31) ได้ศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ สามารถสรุปรูปแบบของความสัมพันธ์ได้ เป็น 4 ลักษณะ คือ

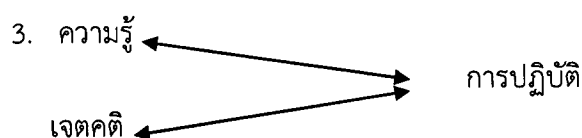
ภาพประกอบที่ 2.1 รูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้

เจตคติเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดความรู้และการปฏิบัติ ดังนั้นความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติ และเจตคติมีผลต่อการปฏิบัติ

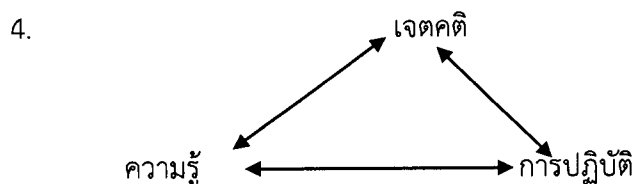
ภาพประกอบที่ 2.2 เจตคติเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดความรู้และการปฏิบัติ

ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

ภาพประกอบที่ 2.3 ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ความรู้และเจตคติต่างกัน ทำให้เกิดการปฏิบัติได้โดยที่ความรู้และเจตคติไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

ภาพประกอบที่ 2.4 ความรู้และเจตคติต่างกันทำให้เกิดการปฏิบัติได้

ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับทางอ้อมนั้นมีเจตคติเป็นตัวกลางทำให้เกิดการปฏิบัติตามมาได้

จากรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่าพฤติกรรมแต่ละด้านส่งผลทำให้เกิดการปฏิบัติตามมาในตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นการกระทำของสิ่งมีชีวิตที่สามารถวัดได้หรือสังเกตได้นั่นเอง มนุษย์มีพฤติกรรมต่าง ๆ มากมาย พฤติกรรมที่นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างหนึ่งคือพฤติกรรมโภชนาการ ซึ่งนับว่าเป็นการปฏิบัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เพื่อช่วยทำให้ร่างกายเจริญเติบโต ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีสุขภาพที่ดี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม

2.2.1 ความหมายของจริยธรรม

พุทธทาสภิกขุ (2553 : 95) อรรถาธิบายความหมายของคำว่า “จริยธรรม” แปลว่า เป็นสิ่งที่พึงประพฤติจะต้องประพฤติในส่วนศีลธรรมนั้น หมายถึง สิ่งที่กำลังประพฤติอยู่หรือประพฤติแล้ว จริยธรรม หรือ Ethics อยู่ในรูปของปรัชญา คือ สิ่งที่ต้องคิดต่อนี้ก ส่วนเรื่องศีลธรรม Morality นี้ ต้องทำอยู่จริง ๆ เพราะเป็นปัญหาเฉพาะหน้า

ณัฐพงษ์ชัย ไทรพงษ์พันธ์ (2550 : 3) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม เป็นแบบแผนของการกระทำที่ถูกต้อง สิ่งที่เป็นความดีหลักเกณฑ์มาตรฐาน บรรทัดฐานและคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับหลักการประพฤติปฏิบัติอันสืบเนื่องมาจากความนึกคิดที่รู้สึกผิดชอบชั่วดีรู้ว่าการกระทำใดถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควรให้เหมาะสมตามกาลเทศะ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

พุทธทาสภิกขุ (2505 : 187-188) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม แปลตามตัวพยัญชนะว่า ธรรมควรประพฤติ จร แปลว่า ความประพฤติ อัย ปัจจัย มีความหมายว่า ควร จริย แปลว่า ความประพฤติ จริยธรรม แปลว่า สิ่งที่ควรประพฤติ สอดคล้องกับแนวคิดของพระเมธีธรรมภรณ์ (2533 : 74) ได้อธิบายว่า คำว่า จริย ธรรม แยกออกเป็น จริย + ธรรม คำว่า จริย หมายถึงความประพฤติหรือกริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายอย่าง เช่น คุณความดี หลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็น จริยธรรม จึงไว้ความหมายตามตัวอักษรว่า หลักแห่งความประพฤติ หรือ แนวทางของการประพฤติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 291) ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” หมายถึงธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ – เพิ่มเติม ช่วงที่ 1/ยุค: 57) ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง ธรรม คือ ความประพฤติการดำเนินชีวิต ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ปฏิบัติศีลธรรมหรือกฎศีลธรรม ความหมายตามบัญญัติสมัยปัจจุบัน กำหนดให้ จริยธรรมเป็นคำแปลสำหรับคำภาษาอังกฤษว่า Ethics นอกจากนี้ยังให้ความหมายว่า จริยะ หรือ จริยธรรมอันประเสริฐ เรียกว่า พรหมจริยะ แปลว่า ความประพฤติอันประเสริฐ หมายถึง มรรคมีองค์ 8 หรือ ศีล สมาธิ ปัญญา

เสฐียรพงษ์ วรรณปก (2540 : 18 – 19) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นสมุหนาม (คำเรียกรวม) ของสิ่งที่ควรประพฤติทั้งหลาย โดยสามารถแยกรายละเอียดว่า สิ่งที่ควรประพฤติเหล่านั้นมีอะไรบ้าง ซึ่งเรียกว่า คุณธรรม เช่น เมตตา เป็นคุณธรรมข้อหนึ่ง กรุณา เป็นคุณธรรมข้อหนึ่ง ชันติ เป็นคุณธรรมข้อหนึ่ง รวม เมตตา กรุณา และชันติ เรียกว่า จริยธรรม ฉะนั้น จริยธรรม จึงหมายถึง ความดีงาม สิ่งที่ควรประพฤติ

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549 : 18) ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กล่าวคือ คุณธรรมเป็นสภาพความดีงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคลเป็นความรู้สึกนึกคิดที่จะประพฤติ ปฏิบัติในสิ่งที่ดี ส่วนจริยธรรมเป็นความประพฤติที่ดีงามแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมกระทำ เพราะเป็นสิ่งที่ดีงามไม่ใช่กระทำเพราะมีกฎระเบียบหรือสถานการณ์บีบบังคับ

บุญมี แทนแก้ว (2550 : 168 – 170) อธิบายว่า จริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติที่เห็นว่าดีงามและถูกต้อง ในฐานะที่มนุษย์อยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมย่อมมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ดังนั้นมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมย่อมจะปะทะกันเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ ลักษณะของการปะทะกันเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมนั้นอาจจะเป็นไปในทางโหดร้าย บ่อนทำลาย หรือในทางสร้างสรรค์สันติสุขก็ได้

ประภาศรี สีหอำไพ (2540 : 17-19) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยดีให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่ว มีแนวทางความประพฤติอยู่ในเรื่องของความดี ความถูกต้อง ความควรในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อย และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์

นอกจากนั้น Dictionary of Education ซึ่ง Good, Carter. V. (1973 : 373) เป็นบรรณานุกรม ได้สรุปความหมายจริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติกรรมให้เข้ากับกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้อง

Eysenck, J.J. , Arnold, W, and Meili, R. (1972 : 413) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม ไว้ใน 2 ระดับ คือ ในระดับบุคคล จริยธรรมจะหมายถึง กฎแห่งความประพฤติที่แต่ละคนยึดถือ และในระดับสังคมจริยธรรมจะหมายถึงพฤติกรรมทุกรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับของสังคมแต่ละสังคม ทั้งนี้จริยธรรมจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดซูเปอร์อีโก้ (Superego) ในจิตไร้สำนึก และเป็นรากฐานของการเกิดอีโก้ ไรด์ล (Ego Ideal) ในจิตสำนึก ซึ่งถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือจริยธรรมจะมีบทบาทในการพัฒนาธรรมชาติฝ่ายสูง และควบคุมธรรมชาติฝ่ายต่ำในตัวมนุษย์

กล่าวโดยสรุป จริยธรรม คือ แนวทางการประพฤติปฏิบัติอันถูกต้องดีงาม ทั้งกาย วาจาใจ ที่บุคคลเลือกประพฤติปฏิบัติชอบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม อันจะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.2.2 พื้นฐานการเกิดของจริยธรรม

สังคมไทยมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ที่มีรากฐานอันมั่นคงของศาสนา ปรัชญาและวัฒนธรรมอันดีงามมาเป็นเวลายาวนาน ดังนั้นพื้นฐานการเกิดจริยธรรมของคนไทยจึงแตกต่างจากชาติอื่น

สุมน อมรวิวัฒน์ (2526 : 60) กล่าวว่า พื้นฐานของจริยธรรมมี 3 ประการ คือ

1. แบบวิถีดำรงชีวิตของคนไทย หรืออาจเรียกว่า วัฒนธรรมไทย เช่น การรักสงบ เมตตากรุณา สามัคคี กตัญญูกตเวที
2. หลักการดำรงชีวิต ซึ่งอาจหมายถึงศาสนาก็ได้ หรืออาจจะหมายถึงหลักการอื่นลัทธิ ธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งอาจไม่ใช่ศาสนาก็ได้
3. สภาพความเปลี่ยนแปลงและปัญหาของสังคมไทย วิธีการที่จะแก้ปัญหาของชีวิตและ สังคม

จริยธรรมของบุคคลมีพื้นฐานมาจากอิทธิพลของสังคมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรม กล่าวคือ บุคคลที่เกิดมาในแต่ละสังคมจะต้องเรียนรู้และยอมรับจริยประเพณีในสังคมของตน ซึ่งจะแตกต่างจาก จริยประเพณีของสังคมอื่น ๆ ไม่มากนักน้อย ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าแหล่งกำเนิดที่สำคัญของ จริยธรรมก็คือสังคม หรือผู้ที่แวดล้อมนั่นเอง รากฐานการเกิดจริยธรรมจะเริ่มก่อตัวขึ้นในทารกตั้งแต่ แรกเกิด โดยการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นที่ละน้อยตามที่มีการพัฒนาทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ จะ อำนวยให้นักทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมหลายคนเชื่อว่าการพัฒนาทางจริยธรรมจะเกิดขึ้นในช่วงแรก ของชีวิตมนุษย์ คือในช่วงสิบปีแรกและจะฝังรากลึกยากแก่การเปลี่ยนแปลงในช่วงหลัง ๆ ของมนุษย์ สามารถจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยไม่จำกัดอายุ ถึงแม้ว่าการศึกษา จริยธรรมจะยุ่งยากตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยไม่จำกัดอายุ ถึงแม้ว่าการศึกษาจริยธรรม จะยุ่งยากซับซ้อนมากอันเป็นเหตุให้เกิดทฤษฎี และข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันได้มากมาย แต่ผู้ค้นคว้า ทางจริยธรรมได้เห็นพ้องต้องกันในลักษณะที่สำคัญของจริยธรรมคือ ยอมรับว่าจริยธรรมของมนุษย์ นั้นมีการเจริญขึ้นเป็นลำดับอย่างเห็นได้ชัดจากวัยทารกไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ แม้มนุษย์ทุกคนและมีการ พัฒนาจริยธรรมในจังหวะที่แตกต่างกัน แต่นักทฤษฎีทางจริยธรรมก็ยังเชื่อว่าการพัฒนานี้ในบุคคล ต่าง ๆ มีลำดับขั้นตอนเป็นแบบอย่างคล้ายคลึงกัน (บุบผา นวลละออ, 2526 : 16 – 17)

ธนพร ดีจงเจริญ (2537 : 16-17) กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจริยธรรมไว้ว่า ในบุคคล และสังคมอาจมีรากฐานของจริยธรรมได้ดังนี้

1. ขนบธรรมเนียมประเพณีในวัฒนธรรมซึ่งตกทอดมาจากอดีต เป็นที่ยอมรับกันโดยไม่มีข้อสงสัย

2. ศาสนาซึ่งในปัจจุบันอาจจำแนกตามรูปแบบปรากฏต่าง ๆ คือ

- 2.1 คำสอน อ้างถึงหน้าที่ของมนุษย์ที่จะประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับพระ ประสงค์

ของพระผู้สร้างโลก

- 2.2 คำสอนที่ชี้แนะให้ปฏิบัติเพื่อบรรลุความรู้แจ้งในชีวิตและให้ความรู้แจ้งนั้นนำ แนวทางดำเนินชีวิต

3. ปรัชญาระบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้สติปัญญาของมนุษย์ แสวงหาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของชีวิต บุคคล สังคมและโลกสร้างเป็นโลกทัศน์และชีวทรรศน์ขึ้น

เอกสารประกอบการเรียน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2532 : 8 – 9) อธิบายว่าการ เกิดจริยธรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นกระบวนการจิตใต้สำนึกซึ่งมีความสำคัญต่อ พัฒนาการของเด็ก โดยเด็กอาจจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่แวดล้อมตนอยู่แล้ว นำมาปรับเข้า

กับตนเองเหมือนกับการเรียนรู้ภาษาพูดของเด็ก การเลียนแบบทางจริยธรรมจึงเกิดขึ้นได้ทั้งจากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และชุมชน แต่มีบ่อยครั้งที่เด็กเลียนแบบในสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่ได้ตั้งใจสอน ดังนั้น ผู้ใหญ่ก็ควรจะมีจริยธรรมสูงเมื่อใกล้ชิดกับเด็ก

2. การแนะนำสั่งสอน ผู้ใหญ่จะให้คำแนะนำสั่งสอนทั้งโดยตรงและทางอ้อมแก่เด็ก การรับการแนะนำสั่งสอนมีความสำคัญต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเช่นกัน เพราะในขณะที่การเลียนแบบเป็นการดูดซึมการกระทำนั้น การแนะนำสั่งสอนก็เป็นการดูดซึมทางอารมณ์และเจตคติของบุคคลอื่น วิธีการแนะนำสั่งสอนนี้ใช้กับเด็กได้ดีกว่าในผู้ใหญ่เพราะเมื่อเด็กเติบโตขึ้นจนมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะใช้เหตุผลและการวิเคราะห์แล้ว เด็กก็อาจจะไม่เชื่อคำแนะนำนั้น แต่การที่เด็กสามารถคิดวิเคราะห์จนเกิดจริยธรรมด้วยตนเองนี้ถือว่าเป็นอุดมการณ์ทางจริยธรรมขั้นสูงที่สุด

3. การลอกแบบ ในการเลียนแบบเด็กจะรับเอาพฤติกรรมของผู้ใหญ่ในชั้นการแนะนำสั่งสอน เด็กจะรับเจตคติอารมณ์ของผู้ใหญ่และในชั้นการลอกแบบ เด็กจะรับเอาบุคลิกภาพทางจริยธรรมของผู้ใหญ่ไว้เป็นของตนเอง โดยอาศัยความรักและความชื่นชมในผู้ใหญ่คนนั้น เช่น การชื่นชมวีรบุรุษ เป็นต้น

4. การสร้างจริยธรรมของตนเอง เมื่อเด็กได้ผ่านขั้นตอนการลอกแบบมาแล้ว เด็กจะสร้างจริยธรรมของตนเอง โดยสร้างมาจากการปรับตนเองในสภาพธรรมชาติ (Natural Self) กับตนเองในสภาพที่มีจริยธรรม (Moral Self) เข้าด้วยกัน

เพ็ญแข ประจันปัจฉิม และคณะ (2551: 14) นำเสนอพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานไว้ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และจริยธรรมเพื่อให้เป็นสมบัติของคนไทยทั้งประเทศ มีอยู่ 4 ประการ ดังนี้ 1. การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม 2. การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติด้วยความสัจความดีนั้น 3. การอดทนอดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด 4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้สละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรมและจริยธรรมทั้ง 4 ประการ ประชาชนทุกคนควรนำมาประพฤติปฏิบัติจะช่วยให้ประเทศชาติเกิดความสงบสุข ร่มเย็น และส่งผลให้ประเทศสามารถพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไป

2.2.3 องค์ประกอบของจริยธรรม

จริยธรรมถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ (ประภาศรี สีหอำไพ, 2540 : 487)

1. ระเบียบวินัย (discipline) การที่สังคมจะมีระเบียบวินัย ในสังคมจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามข้อตกลงของสังคม อันได้แก่ กฎหมาย จารีต ประเพณี ถ้าขาดกฎเกณฑ์หรือหลักยึดถือในการปฏิบัติ สังคมย่อมได้รับความเดือดร้อน วุ่นวาย ไม่สงบสุข การทำอะไรตามใจชอบ การย่อหย่อนหรือฝ่าฝืนกฎระเบียบ ย่อมมีผลกระทบต่อสังคม ตั้งแต่ระดับสังคมเล็กๆ และอาจลุกลามไปถึงสังคมใหญ่คือระดับประเทศ ทำให้ไร้ระเบียบวินัย ดังนั้นจึงทำให้ยากต่อการพัฒนาให้ก้าวไกลทัดเทียมประเทศอื่น ๆ ได้

2. สังคม (Society) การรวมกลุ่มกับสังคมหรือประกอบกิจกรรมใด ๆ ในสังคมก็ตาม จะต้องมีแบบแผน มุ่งเน้นหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ กระทำในสิ่งที่สังคมยอมรับ ความมีระเบียบแบบแผนของสังคมนั้นจะก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมประเพณีที่ติงาม เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสังคม

3. อิสระเสรี (Autonomy) การมีอิสระเสรีนั้นสังเกตได้จากการที่บุคคลในสังคมมีเสรีภาพในการปกครองตนเองได้ รวมถึงมีความสำนึกหรือมีมโนธรรมที่ได้รับการขัดเกลาแล้ว จนสามารถดำรงตน และชักนำผู้อื่นให้มีแนวคิดที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีความเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2540 : 10) ได้แบ่งองค์ประกอบทางจริยธรรมของมนุษย์โดยพิจารณาจากลักษณะต่างๆของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมออกเป็น 4 ประการดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การที่มนุษย์มีความรู้ว่าการกระทำต่าง ๆ นั้นชนิดใดที่สังคมยอมรับว่าดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมนั้นขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนา ส่วนใหญ่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยช่วงอายุ 2 - 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังเป็นพิเศษ

2. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรม มีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรม เพราะทศนคตินั้นจะรวมถึงความรู้และความรู้สึกของเรื่องนั้นๆเข้าด้วยกัน ฉะนั้นทศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติสำคัญที่จะใช้ทำนายพฤติกรรม เชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว และทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ในเวลาหนึ่ง ๆ

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลรู้จักใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือเลือกไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจและแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้ที่ระดับจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจจะมีการกระทำที่คล้ายกันได้ และบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผลเบื้องหลังและการกระทำท้ายสุด ระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจตน์ และโคลเบิร์ก (Piaget and Kohlberg) ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้น นอกจากนี้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่างๆของบุคคลด้วย

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับหรืองดเว้นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ที่สังคมยอมรับหรือสนับสนุน เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ที่เข้ายวนใจและในสถานการณ์ที่ยั่วยุให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์เพื่อประโยชน์ส่วนตัวบางประการ เช่น การโกงสิ่งของเงินทองหรือคะแนน การลักขโมย การกล่าวเท็จ

เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์นี้ ผู้มีจริยธรรมสูงย่อมงดเว้นการกระทำดังกล่าว พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้การกระทำในทางดีและเลวของบุคคลนั้น ส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม

พระธรรมปิฎก (2546 : 24) ได้แบ่งจริยธรรม ไว้ดังนี้

1. จริยธรรมภายในเป็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึก และทัศนคติของบุคคลซึ่งเป็นรากฐานที่ทำให้เกิดจริยธรรมภายนอก

2. จริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลแสดงออกมาเป็นการกระทำที่เราสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การเอาใจใส่ในการทำงาน ความมีระเบียบวินัย แต่จริยธรรมที่แท้จริงนั้นจะต้องมีความอิสระไม่ตกอยู่ในเงื่อนไขภายนอก เช่น ทำงานเพื่อผลงานไม่ใช่เพื่อเงิน

ในการศึกษาจริยธรรมของบุคคลและสังคมในประเทศไทยนั้น อริสพร อูรรณโณ (2541 : 541) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของจริยธรรมว่า แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านปัญญาด้านจริยธรรม (Moral Cognition) หมายถึง ส่วนที่เป็นความรู้ ความคิด ความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมในอันที่จะทำให้บุคคลสามารถประเมิน ตัดสินและแยกแยะว่า พฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมที่ดี ที่ถูกที่ควร หรือเป็นพฤติกรรมที่ผิดไม่ควรปฏิบัติ องค์ประกอบส่วนนี้จะประกอบด้วย ความรู้ทางจริยธรรม ความเชื่อทางจริยธรรม ค่านิยมทางจริยธรรม การใช้เหตุผลทางจริยธรรม และการตัดสินใจทางจริยธรรม

2. องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Affection) หมายถึง ความรู้ หรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่า มีความพอใจหรือไม่พอใจชอบหรือไม่ชอบซึ่งองค์ประกอบส่วนนี้จะประกอบด้วยปัจจัยย่อยคือ ความละเอียด ความอับอาย เจตคติเชิงจริยธรรม หรือความรู้สึกชอบไม่ชอบและปฏิกิริยาเชิงจริยธรรม

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสิ่งแวดล้อม ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ องค์ประกอบส่วนนี้จะประกอบด้วยปัจจัยย่อยที่พฤติกรรมที่ถูกทางจริยธรรมหรือผิดทาง

การมองจริยธรรมของแต่ละคนอาจแตกต่างกันตามแนวความคิด แต่จริยธรรมที่แท้จริงก็เป็นจริยธรรมที่มีอยู่และการมองเห็นอาจเป็นรูปการนิยาม การแสดงความรู้สึกและการประพฤติปฏิบัติ บราวน์ (Brown, 1968: 411) เห็นว่า จริยธรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ 1. ด้านความรู้ (Knowledge) 2. ด้านความรู้สึก (Feeling) 3. ด้านความประพฤติ (Conduct) ซึ่งพิจารณาแล้วสอดคล้องกับ ฮอฟแมน ที่แบ่งจริยธรรมออกเป็น 3 ด้านเหมือนกัน คือ 1. ความคิดทางศีลธรรมหรือจริยธรรม (Moral Thought) 2. ความรู้สึกทางศีลธรรมหรือจริยธรรม (Moral Feeling) 3. การแสดงพฤติกรรมทางศีลธรรม (Moral Behavior)

มลฑา กระวีพันธ์ (2550: 10) ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมโดยจำแนกออกเป็น 3 อย่าง ดังนี้

1. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) เป็นส่วนประกอบของความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และเป็นส่วนประเมินหรือตัดสินว่าพฤติกรรมใดที่ดี ที่ถูกที่ควรและพฤติกรรมใดที่ไม่ดี ไม่ถูก ไม่ควร มโนทัศน์อื่น ๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral

Belief) การตัดสินทางจริยธรรม (Moral Judgment) การใช้เหตุผลทางจริยธรรม (Moral Reasoning) และความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognition)

2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่า มีความพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น มโนทัศน์อื่นๆที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) ทักษะคติทางจริยธรรม (Moral Attitude) และปฏิกิริยาทางจริยธรรม (Moral Attitude) และปฏิกิริยาทางจริยธรรม (Moral Reaction)

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อสิ่งแวดล้อม เป็นพฤติกรรมที่ตัดสินได้ว่าดี ไม่ดี ถูก ไม่ถูก ควรหรือไม่ควรเพียงใด มโนทัศน์อื่นๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม (Moral Conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral Action) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

จันทน์ ทุมโฆสิต (2534 : 11) ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางปัญญา (cognition) หรือส่วนประกอบของความรู้ (Moral Reasoning) หรือมิติของความรู้ (Knowledge) หรือความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought)

2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) หรือส่วนประกอบของอารมณ์ ความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) หรือมิติของความรู้สึก (Feeling) หรือความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling)

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior) หรือส่วนประกอบทางด้านพฤติกรรมและการแสดงออก (Moral Conduct) หรือมิติด้านความประพฤติ (Conduct) หรือพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

จากการที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมมีความคล้ายคลึงกันแต่มีการเรียกชื่อที่แตกต่างกันไปทั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมนั้นจำแนกออกเป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ๆ คือ

1. องค์ประกอบทางปัญญา (Cognition) หมายถึง ส่วนที่เป็นความคิด ความรู้ความเข้าใจหรือความเชื่อต่างๆเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม อันทำให้บุคคลสามารถประเมินหรือแยกแยะได้ว่าพฤติกรรมใดดีหรือไม่ดี ถูกหรือไม่ถูก ควรหรือไม่ควร ได้ด้วยการคิดมโนทัศน์ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral values) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral belief) การตัดสินทางจริยธรรม (Moral judgment) การให้เหตุผลทางจริยธรรม (Moral reasoning) และความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral cognition)

2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affection) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมว่าพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ มโนทัศน์ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ ได้แก่ ทักษะคติทางจริยธรรม (Moral attitude) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral feeling of Moral Affection) และปฏิกิริยาทางจริยธรรม (Moral reaction)

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ ที่สามารถตัดสินใจได้ว่าดี ถูก ควรหรือไม่ มโนทัศน์ที่ใช้เรียกองค์ประกอบส่วนนี้ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม (Moral conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral act) บุคลิกภาพทางจริยธรรม (Moral character) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral behavior)

องค์ประกอบของจริยธรรมตามความคิดเห็นของชาวต่างประเทศ

Roger Brown (1965 : 411-412) ได้แบ่งจริยธรรมออกเป็น 3 มิติ ได้แก่

1. มิติของความรู้ (Knowledge) เป็นส่วนของความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม
2. มิติของความรู้สึก (Feeling) เป็นส่วนของความรู้สึกต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่าพอใจหรือไม่พอใจชอบหรือไม่ชอบ
3. มิติด้านความประพฤติเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกต่อตนเอง ผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถแสดงออกให้เห็นได้ว่า ถูกหรือไม่ถูก ควรหรือไม่ควรเพียงใด

M.L. Hoffman (1979 : 958-966) ได้แบ่งจริยธรรมเป็นกระบวนการอิสระ 3 กระบวนการ ได้แก่

1. ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) เป็นกระบวนการความเชื่อความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมและเป็นส่วนที่ใช้ในการตัดสินใจถึงความถูกต้องและความเหมาะสมของพฤติกรรมทางจริยธรรม
2. ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral feeling) เป็นกระบวนการทัศนคติเชิงจริยธรรมที่แสดงถึงความชอบหรือไม่ชอบต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ได้ประสบหรือประพฤติ
3. พฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior) เป็นกระบวนการแห่งการกระทำอันปฏิบัติสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการรูปธรรมที่ปรากฏให้ตัดสินได้ว่าถูกต้องหรือเหมาะสมเพียงใด

2.2.4 ประเภทของจริยธรรม

โกวิท วรพิพัฒน์ (2531 : 24) ได้แบ่งประเภทของจริยธรรมตามระดับพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

1. จริยธรรมซึ่งมุ่งเน้นให้บุคคลรู้จักตนเอง
2. จริยธรรมซึ่งมุ่งเน้นให้บุคคลเข้าสังคมหมู่เล็กได้
3. จริยธรรมซึ่งมุ่งเน้นให้บุคคลเข้าสังคมหมู่ใหญ่ได้
4. จริยธรรมซึ่งมุ่งเน้นให้บุคคลรู้จักกฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติ
5. จริยธรรมซึ่งมุ่งเน้นให้บุคคลรู้จักัจฉธรรมอันเป็นธรรมะสูงสุด

พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ (2547 : 32-33) ได้แบ่งจริยธรรมเป็น 5 ประเภท โดยจำแนกตามพฤติกรรมจริยธรรม ดังนี้

1. จริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ได้แก่ การควบคุมตนเอง การประเมินตนเอง การกระทำต่อตนเอง
2. จริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา การเห็นต่อผลประโยชน์ส่วนรวม

3. จริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การกั๊กยืม สัมมาชีพ มิจฉาชีพ

4. จริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาค ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การต่อต้าน การมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. จริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การควบคุมสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสะสม ความสัมพันธ์กับสัตว์และความสัมพันธ์กับสิ่งที่มีเนื้อธรรมชาติ

แสง จันทร์งาม (2534 : 219–221) แบ่งจริยธรรมเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทสร้างความเจริญให้แก่ตนเอง เช่น ความขยันขันแข็ง ความอดทน ความประหยัด ความรักความสะอาด เป็นต้น

2. ประเภทส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ เช่น ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ เป็นต้น

3. ประเภทส่งเสริมชาติบ้านเมือง เช่น ความเสียสละความเห็นแก่ส่วนรวม ความรักชาติ ความเคารพนับถือศาสนา ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

ปัญญา เมฆบุตร (2534 : 117–118) มีความเห็นว่า จริยธรรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมที่มีผลโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม ฉะนั้น จึงแบ่งจริยธรรมออกเป็น 3 ประเภทหลักที่สำคัญคือ

1. จริยธรรมระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นคุณลักษณะทางความประพฤติที่มนุษย์ควรยึดถือต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. จริยธรรมระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เน้นในเรื่องจริยธรรม

3. จริยธรรมระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เน้นในเรื่องหน้าที่พลเมือง

จริยธรรมนับเป็นหลักขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนและทุกวงการวิชาชีพควรตระหนัก และยึดถือเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ หากบุคคลใดหรือผู้ประกอบวิชาชีพใดขาดความมีจริยธรรม ก็อาจจะส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียต่อตนเอง วงการวิชาชีพ และเกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสังคมและประเทศชาติได้

จากแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จริยธรรมมีความสำคัญทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ช่วยพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นพลเมืองที่ใช้ความรู้ความสามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น สามารถสร้างสรรค์คุณประโยชน์ต่าง ๆ แก่ตนเองและประเทศชาติได้อย่างมีหลักหรือแนวทางที่ถูกต้อง

2.2.5 ประโยชน์ของจริยธรรม

การศึกษาเรื่องจริยธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์นั้น ผู้ศึกษาจะต้องเข้าใจหลักปฏิบัติของจริยธรรม และวิธีการนำหลักปฏิบัติของจริยธรรมไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ จึงจะถือว่าเป็นการศึกษาจริยธรรมที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง การนำหลักจริยธรรมไปปฏิบัติอย่างถูกต้องจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้ (วิเชียร ชาญตฤณกริก, 2544 : 29–30)

1. ประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติ ผู้ศึกษาจริยธรรมจนเป็นที่เข้าใจ และยึดถือปฏิบัติย่อมประสบความสุขความเจริญในชีวิต และมีความสุขเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานเป็นผู้มีเกียรติยศในสังคม เป็นที่อบอุ่นและเป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาของผู้คบค้าสมาคมและถือว่าเป็นบุคคลที่พัฒนา

2. ประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน เมื่อบุคคลมีจริยธรรมจะส่งผลให้สังคมและชุมชนมีจริยธรรมไปในตัวด้วย เพราะสังคมมาจากบุคคลแต่ละคน เมื่อหลาย ๆ คนเข้าก็จะกลายเป็นสังคมและชุมชน หากแต่ละคนประพฤติปฏิบัติชอบจะทำให้สังคมและชุมชนมีความสุข มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันและกัน มีความรักใคร่เห็นใจและสามัคคีกลมเกลียวกัน กลายเป็นสังคมที่พึงปรารถนาและพัฒนา

3. ประโยชน์ต่อประเทศชาติ ประเทศชาติเป็นสิ่งยิ่งใหญ่ ประกอบด้วยชุมชนหลายกลุ่ม มีอนุวัฒนธรรมหลากหลาย จริยธรรมจะเป็นตัวเชื่อมสัมพันธ์ให้สังคมใหญ่ในระดับชาติอยู่กันด้วยความสงบสุข ถ้าหากผู้ปกครองและผู้อยู่ในปกครองมีจริยธรรม สังคมในระดับชาติก็เป็นไปด้วยดี

4. เป็นประโยชน์ต่อสังคมโลก จริยธรรมเป็นหลักสากลสำหรับมนุษยทุกชาติเพราะเป็นความดีที่เกิดจากจิตใจที่ดี การประสานสัมพันธ์ระหว่างชนชาติต่าง ๆ ทั่วโลกย่อมเกิดประโยชน์เกื้อกูลแก่กันและกัน องค์การสหประชาชาติเป็นหน่วยสังคมที่ใหญ่ที่สุดได้ทำหน้าที่ติดต่อสื่อสาร แก้ปัญหาความขัดแย้งและเผยแพร่ความดีไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น สนับสนุนการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การยุติธรรม และการเศรษฐกิจ เป็นต้น

5. จริยธรรมเป็นอาหารใจ ร่างกายมีความเข้มแข็ง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเพราะได้รับอาหารอย่างเพียงพอและมีคุณค่าต่อร่างกาย อาหารกายคืออาหารที่เรารับประทานเข้าไป ร่างกายที่ขาดอาหารย่อมผอมโซและซำรุดทรุดโทรมลงอย่างรวดเร็ว หากขาดอาหารอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานหลายวันชีวิตย่อมดำรงอยู่ไม่ได้ ใจของคนเราก็เช่นเดียวกัน ถ้าขาดอาหารที่เป็นคุณความดีซึ่งเป็นคุณค่าแก่จิตใจ จิตใจก็จะไร้คุณภาพมีแต่ความกักขะพะหยาบซ้ำสามานย์ชีวิตก็อับเฉาเนาในไม่ใสสะอาด เต็มไปด้วยเชื้อโรคคือกิเลส

2.2.6 คุณลักษณะของจริยธรรม

ลักษณะการปฏิบัติและลักษณะความคิดที่จัดเป็นคุณธรรมนั้นมีสภาพเป็นอยู่มากมาย จึงได้มีการจัดกลุ่มคุณธรรมหลักขึ้น เพื่อสะดวกในการทำความเข้าใจลักษณะคุณธรรมในระดับต่าง ๆ ดังลักษณะคุณธรรมที่ด้รวบรวมมาจากผล การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย ในส่วนของนโยบายและการพัฒนาแต่กระยะยาวด้านจริยธรรม จากแนวคิดของพระราชวรมุณี ดังต่อไปนี้ (พระราชวรมุณี, 2546 : 88 – 91)

1. การรักความจริง การไม่พูดปดและไม่ฉ้อฉล การรักษาความสัตย์สุจริต
2. การไม่เบียดเบียนกัน การรักษาสีทธิและความชอบธรรมของผู้อื่น
3. ความละเอียดใจต่อการกระทำผิดหรือความชั่วใด ๆ
4. ความรู้จักพอ ความไม่โลภ ไม่หลง และการจัดการชีวิตตนโดยสันโดษ
5. การรู้จักบังคับใจตนเอง
6. ความรับผิดชอบต่อสังคม
7. ความเสมอภาค

8. ความเสียสละ
9. ความซื่อสัตย์
10. ความกล้า
11. การมีแนวความคิดกว้าง
12. ความสามัคคี
13. ความเข้าใจในศาสนา และการใช้หลักธรรมะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ
14. ความเมตตา กรุณา และการให้อภัย
15. ความพากเพียรและอดทน
16. การรู้จักค่าของการทำงาน
17. การรู้จักค่าของทรัพยากร
18. ความมีสติสัมปชัญญะ
19. การรู้จักใช้ปัญญาแก้ไขปัญหา
20. การมีสมาธิ
21. การมีศีลธรรม
22. การมีสามัคคีธรรม
23. การมีปัญญาธรรม
24. ความไม่ประมาท
25. ความกตัญญู
26. การรักษาระเบียบวินัย
27. การประหยัด
28. ความยุติธรรม
29. การมีมรรค 8 ซึ่งจัดเป็น 3 สาย คือ ศีล สมาธิ และปัญญา

ในข้อเท็จจริงจะเห็นได้ว่า การจัดลักษณะคุณธรรมที่กล่าวมานั้นมีบางส่วนที่ซ้ำซ้อนกัน ดังนั้นจะได้จัดกลุ่มคุณธรรมหลักเป็น 19 กลุ่ม คือ

1. ความมีเหตุผล (Rationality)
2. ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)
3. ความอดสาหัส หรือการมีความตั้งใจอันแน่วแน่ (Resolution)
4. ความเมตตา กรุณา (Compassion)
5. ความเสียสละ (Devotion)
6. ความสามัคคี (Cooperation)
7. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
8. ความกตัญญู (Gratitude)
9. ความประหยัด (Moderation)
10. ความรู้จักพอ (Satisfaction)
11. ความมีสติสัมปชัญญะ (Awareness)
12. ความมีระเบียบวินัย (Discipline)

13. ความยุติธรรม (Fairness)
14. ความอดทน อดกลั้น (Endurance)
15. ความเคารพนับถือผู้อื่น (Consideration)
16. ความไม่เห็นแก่ตัว (Selflessness)
17. ความถ่อมตัว (Modesty)
18. ความกล้าทางคุณธรรม (Courage)
19. ความเคารพตนเอง (Self-respect)

ตารางที่ 2.1 คำจำกัดความ ความหมายและตัวอย่างพฤติกรรมของแต่ละกลุ่ม

1. ความมีเหตุผล	นิยาม ความสามารถในการใช้ปัญญาในการประพฤติปฏิบัติ รู้จักไตร่ตรอง พิสูจน์ให้ประจักษ์ ไม่หลงมงาย มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่ผูกพันตนเองกับ อารมณ์และความยึดมั่นส่วนตัวความสามารถในการหาสาเหตุของสิ่งต่าง ๆ ได้โดยการคิดใคร่ครวญ ไตร่ตรองปัญหาต่าง ๆ ว่ามีต้นตอมาจากสิ่งใด รวมไปถึงการพิจารณาว่าถ้าทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไปแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสียต่อ ตนเอง และคนรอบข้างอย่างไรบ้าง ตัวอย่าง - ใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล - คริธาต่อการเข้าใจถึงความจริงของเรื่องต่างๆ - ไม่ลุ่มหลงเพราะเชื่อมงาย - ไม่ยึดตนเองหรือบุคคลเป็นใหญ่ - ไม่สรุปอย่างง่าย ๆ โดยไม่ใช้เหตุผลอย่างรอบคอบ - รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาลเทศะ
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	นิยาม การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น รวมตลอดทั้งต่อหน้าที่การงานและคำมั่นสัญญา ความประพฤติที่ตรงไปตรงมา และจริงใจในสิ่งที่ถูกที่ควร ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม รวมไปถึงการไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง นอกจากนี้แล้ว ความซื่อสัตย์สุจริตยังรวมถึง การรักษาคำพูดหรือคำมั่นสัญญา และการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนเองด้วยความรับผิดชอบ และด้วยความซื่อสัตย์ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องด้วยการใช้อำนาจหน้าที่ โดยมีชอบ ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริตนี้จะดำเนินไปด้วยความตั้งใจจริงเพื่อทำ หน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วง ด้วยความระมัดระวัง และเกิดผลดีต่อ ตนเองและสังคม ตัวอย่าง - ซื่อตรงต่อเวลา งาน การนัดหมาย คำมั่นสัญญา ระเบียบประเพณี กฎหมาย - ไม่พูดปด ฉ้อฉล สับปลับ กลับกลอก ไม่คดโกง - ไม่ให้ร้ายผู้อื่น - กล้าที่จะรับความจริง - ประกอบสัมมาชีพ

3. ความอดสาหัส	นิยาม ความพยายามอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้งานที่ทำสำเร็จลุล่วง ความมีมานะพยายามในการประกอบกิจการที่สุจริตด้วยความขยันขันแข็ง อดทน เอาใจใส่อยู่เป็นนิจและเสมอต้นเสมอปลาย โดยใช้สติปัญญาเพื่อให้งานที่ทำ บรรลุผลสำเร็จและได้รับผลดีสูงสุด (สรุปการทำงานด้วยความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค) ตัวอย่าง - มานะอดทน - ขยัน - บากบั่น พยายาม ไม่ท้อถอย - ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งธุระกิจการทั้งของตนเองและทั้งที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ - พยายามต่อสู้เพื่อเอาชนะอุปสรรค
4. ความเมตตากรุณา	นิยาม เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข กรุณา คือ ความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข สามารถแสดงออกได้โดยการช่วยเหลือโดยการกระทำ หรือวาจารวมถึงการไม่คิดร้ายต่อผู้อื่นด้วย ตัวอย่าง - ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น - มีอาการทางกาย วาจา ที่แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวล - ช่วยปลอบใจผู้ที่ได้รับความลำบาก - ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เป็นทุกข์ - แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้รับความสุขและความสำเร็จ - ไม่ข่มขู่ ดุหมั่น เสียดสี พุดจาด้วยความเกรี้ยวโกรธเคียดแค้น
5. ความเสียสละ	นิยาม การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่ผู้ที่ควรได้รับ ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสลัดทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเอง ความมีจิตใจกว้างขวาง ช่วยเหลือเกื้อกูล การสละความสุขสบายหรือผลประโยชน์ของตนเอง อันเป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น โดยที่ตนเองมิได้หวังผลตอบแทนความมีจิตใจกว้างขวาง ช่วยเหลือเกื้อกูล การสละความสุขสบายหรือผลประโยชน์ของตนเอง อันเป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นโดยที่ตนเองมิได้หวังผลตอบแทน ตัวอย่าง - บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม - ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

	- สละ แบ่งปันทรัพย์ เครื่องอุปโภค แก่ผู้ที่สมควรได้รับ - ช่วยแสดงความเห็นอย่างตรงไปตรงมา - ช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญา
6. ความสามัคคี	นิยาม ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การร่วมมือกันทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีความพร้อมเพรียง หรือความปรองดองกัน ตัวอย่าง - รักหมู่คณะ มีใจหวังดี - มองคนอื่นในแง่ดีเสมอ - เข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม - เป็นผู้ประสานความสามัคคีในหมู่คณะ - ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้
7. ความรับผิดชอบ	นิยาม ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันและละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย อีกทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น การมีความสำนึกและการปฏิบัติหน้าที่ของตนทั้งที่เป็นภารกิจส่วนตัว ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และภารกิจทางสังคมโดยจะต้องกระทำงานบรรลุผลสำเร็จ ไม่หลีกเลี่ยงภาระดังกล่าว และยอมรับผลในการกระทำของตน ตัวอย่าง - ให้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ - ยอมรับผลการกระทำของตน - รู้หน้าที่ และกระทำหน้าที่เป็นอย่างดี - เอาใจในการทำงาน
8. ความกตัญญูกตเวที	นิยาม ความกตัญญู หมายถึง ความรู้สึกนึกในการอุปการคุณ หรือ บุญคุณที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมีต่อตนเอง กตเวที หมายถึง การแสดงออกเพื่อการตอบแทนบุญคุณ ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การรู้บุญคุณและตอบแทนคุณต่อคนอื่นและสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ ตัวอย่าง - แสดงความเคารพนับถือ ยกย่องเชิดชู ผู้มีพระคุณ - ไม่ละทิ้งผู้มีพระคุณในคราวที่ผู้มีพระคุณเดือดร้อนลำบาก - ไม่ประพฤดิเห็นมโหดต่อสัตว์ที่มีบุญคุณ - รักษาและสงวนทรัพย์สินพระชาติ

9. ความประหยัด	นิยาม การใช้สิ่งทั้งหลายอย่างพอเหมาะพอควรเพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุด การรู้จักใช้ รู้จักออมทรัพย์สิน เวลา ทรัพยากรทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุณค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม ตัวอย่าง - รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เหมาะกับสถานการณ์ - ใช้จ่ายทรัพย์เท่าที่จำเป็น สมควรแก่อัตภาพ - รู้จักใช้ประโยชน์จากของเก่า, รู้จักทำของใช้เอง - ใช้และถนอมของใช้ และทรัพย์สินให้คงคุณค่า และประโยชน์
10. ความรู้จักพอ	นิยาม การไม่โลภ ไม่หลง และการจัดการชีวิตของตนโดยสันโดษการพึงพอใจในสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ และรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง การมีความระลึกและรู้สึกตัวอยู่เสมอ อันจะมีผลให้สามารถควบคุมตนเองให้พ้นจากการเป็นทาสของกิเลส ตัวอย่าง - พอใจสิ่งที่มีอยู่ - รู้จักข่มความโลภ ความหลงผิด
11. ความมีสติสัมปชัญญะ	นิยาม การควบคุมตนเองให้มีความพร้อม มีสภาพตื่นตัว ฉับไวในการรับรู้ทางประสาทสัมผัส ในการตัดสินใจ และในการพฤติกรรมอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของการสำรวจรอบคอบและระมัดระวัง ตัวอย่าง - รู้ตัวตลอดเวลาว่าตนเองกำลังคิดและทำอะไร - ตระหนักในข้อดีข้อเสียของพฤติกรรมของตน - มีความฉับไวในการรับรู้สิ่งภายนอก - เมื่อประสบปัญหาข้อยุ่ยาก ก็จะสามารถควบคุมอารมณ์และความคิดของตนให้มีความพร้อมที่จะแก้ปัญหา - ยับยั้งการแสดงพฤติกรรมของตนได้ทัน ก่อนที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น - ควบคุมตนเองไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย - ระลึกตั้งมั่นในความถูกต้องดีงามอยู่เสมอ

12. ความมีระเบียบวินัย	นิยาม การควบคุมความประพฤติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรมการรู้จักควบคุมตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน และ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขในชีวิตของตน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติ ตัวอย่าง - ควบคุมจิตใจและอารมณ์ให้อยู่ในกรอบและระเบียบที่ตั้งงาม - ควบคุมและปรับปรุงกิริยาให้งดงาม เป็นระเบียบ สุภาพเหมาะกับ บุคคล โอกาส เวลา และสถานที่ - รักษาร่างกาย เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย - รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ และปฏิบัติตามกฎ และข้อบังคับของสถานที่นั้น ๆ
13. ความยุติธรรม	นิยาม การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริง และ เหตุผลความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม และความชอบด้วยเหตุผล ตัวอย่าง - ไม่เห็นผิดเป็นชอบ - ไม่ลำเอียงเพราะความรักใคร่ โกรธเกลียด กลัว หลง
14. ความอดทนอดกลั้น	นิยาม ความอดทน คือการกระทำทุกอย่างด้วยความตั้งใจ สม่่าเสมอเป็น ระยะเวลาโดยไมย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคทั้งปวง ความอดกลั้น คือ การรู้จักข่มใจในเวลาที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เข้าวนทุกรูปแบบ อันจะ ทำให้ไม่เกิดความเสียหายหรือถลำลึกลงไปในความชั่วร้าย หรือความทุจริต ทั้งปวง ความเข้มแข็ง ความบึกบึน ความหนักแน่นของจิตใจที่สามารถยืน หยัดต่อสู้การกระทบกระทั่งของสภาพการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ แสดงอาการหวั่นไหวใด ๆ ตัวอย่าง - ไม่แสดงอาการเจ็บป่วย หรือทรมานทรมายต่อความเจ็บป่วย หรือต่อ ความ ลำบาก ตรากตรำ - อดทนต่อความยากลำบาก ต่อคำเย้ยหยัน คำดูหมิ่น และคำ วิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นโดยไม่แสดงปฏิบัติโต้ตอบใด ๆ - มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ท้อแท้ ไม่ว่าจะตกอยู่ในสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ ใด ๆ

15. ความเคารพ นับถือผู้อื่น	นิยาม การแสดงออกซึ่งกาย วาจา ใจ อันสุภาพอ่อนโยน การรู้จักสำรวม รู้จักการให้เกียรติผู้อื่นและให้เกียรติสิ่งสมควรเคารพอย่างถูกต้องเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ การเคารพในการแสดงออกทางความคิด คำพูด และการกระทำของผู้อื่น อันจะทำให้ตนเองมีใจที่เปิดกว้าง ไม่หมกมุ่นอยู่แต่ความติดของตนเอง เพราะในบางครั้งการที่ยึดติดอยู่เฉพาะแต่ความคิดของตนอย่างเดียวนั้นอาจจะผิดพลาด หรือมองปัญหาได้ไม่ทั่วถึง ตัวอย่าง - แสดงความสุภาพอ่อนโยน - แสดงอาภักดิ์ปรีชาสำรวมและสงบเสงี่ยม - ยอมรับฟังคำแนะนำของผู้อื่นด้วยกิริยาอันสำรวม
16. ความไม่เห็นแก่ตัว	นิยาม การกระทำที่ไม่หวังประโยชน์ของตนฝ่ายเดียว แต่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและส่วนรวม ตัวอย่าง - ประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม - ไม่ยึดถือเอาสาธารณสมบัติมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
17. ความถ่อมตัว	นิยาม การวางตนอย่างเหมาะสม ไม่แสดงตนเหนือผู้อื่น ตัวอย่าง - ไม่คุยโวโอ้อวด - ไม่เย่อหยิ่ง
18. ความกล้าทาง คุณธรรม	นิยาม การแสดงความกล้าในการคิด และกระทำแต่สิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมความกล้าหาญที่จะคิด พูด และทำในสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้องทางจริยธรรมโดยไม่คำนึงว่าหากตนปฏิบัติตามสิ่งนั้นแล้วตนเองจะได้รับประโยชน์ หรือเสียผลประโยชน์อะไรบ้าง หากแต่กระทำไปเพราะมันเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และจะไม่กระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องแม้ว่ามันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์มากมายมหาศาลก็ตาม ตัวอย่าง - กล้าพูดความจริง - กล้าเสียสละ
19. ความเคารพ ตนเอง	นิยาม การรู้รับและเชื่อมั่นในความรู้และขอบเขตความสามารถของตนการปฏิบัติตามความตั้งใจ หรือปณิธานของตนเองอย่างแน่วแน่ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นสิ่งที่พิจารณาแล้วว่าถูกทำนองคลองธรรมการมีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้

	ด้วยตนเอง สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยราบรื่น ไม่เดือดร้อน สามารถหาปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีพมาได้ด้วยความสามารถของตนเอง ไม่เป็นภาระให้ผู้อื่นต้องคอยอุปถัมภ์สงเคราะห์ ตัวอย่าง - รักศักดิ์ศรีของตน - ไม่โกหกตนเองว่าตนเองเก่งเกินตัว - ยอมรับขอบเขตความสามารถในการทำงานของตน

คุณลักษณะของจริยธรรมเป็นสิ่งที่แสดงลักษณะเฉพาะของจริยธรรมเพื่อให้เห็นเด่นชัดในด้านใดด้านหนึ่งและมีความแตกต่างจากจริยธรรมด้านอื่นๆ ทั้งนี้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการศึกษาหลายหน่วยงาน ได้กำหนดโครงสร้างจริยธรรม พร้อมทั้งกำหนดคุณลักษณะของจริยธรรมไว้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจ มีความละเอียดรอบคอบ มีความพากเพียรพยายามเพื่อให้งานหรือภาระที่รับผิดชอบอยู่บรรลุผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย
2. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ตรงต่อความเป็นจริง ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น
3. ความมีเหตุผล หมายถึง การรู้จักใช้สติปัญญา ไตร่ตรอง คิดใคร่ครวญ หรือพิสูจน์สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประจักษ์ โดยไม่ผูกพันกับอารมณ์ และความยึดมั่นในความคิดของตนเอง
4. ความกตัญญูกตเวที หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณของบุคคลผู้มีอุปการคุณหรือสิ่งอันมีคุณต่อมนุษย์เรา
5. ความอดุสาหะ หมายถึง ความพยายามอย่างยิ่งยวด เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการทำงานหรือกิจกรรมที่ทำ ด้วยความขยันขันแข็งกระตือรือร้น อดทน ถึงแม้จะประสบปัญหาหรืออุปสรรคขัดขวางก็ไม่ยอมแพ้และไม่ย่อท้อ
6. ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การให้ความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว รวมทั้งมีความรักในหมู่คณะของตน
7. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบรรยามารยาททางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและศีลธรรม
8. ความเสียสละ หมายถึง การลดละความเห็นแก่ตัว การแบ่งปันแก่คนที่ควรให้ด้วยทรัพย์สิน กำลังกาย และกำลังปัญญาของตนเอง
9. ความประหยัด หมายถึง การใช้สิ่งของหรือใช้จ่ายอย่างระมัดระวังและพอเหมาะพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยจนเกินฐานะของตน
10. ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความเที่ยงตรง การพิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ไม่มีความลำเอียงหรือเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

11. ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาจะให้อื่นเป็นสุข และมีความสงสารอยากจะช่วยให้อื่นพ้นจากความทุกข์

2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมทางจริยธรรม

จริยธรรมมีพัฒนาการเป็นลำดับจากวัยทารกจนถึงตลอดชีวิต การพัฒนามีลักษณะทฤษฎีที่สำคัญแบ่งเป็น 3 แนวทางใหญ่ คือ

2.3.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) จริยธรรมกับมโนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมนุษย์อยู่ในสังคมกลุ่มใดก็จะเรียนรู้ความผิดชอบชั่วดี จากสิ่งแวดล้อมในสังคมนั้น จนมีลักษณะพิเศษของแต่ละสังคมที่เรียกว่าเอกลักษณ์ เป็นกฎเกณฑ์ให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อกำหนดโดยอัตโนมัติ คนที่ทำชั่วแล้วรู้สึกสำนึกเกิดทริโอดตบปะละอายใจตนเอง ถือว่าได้รับการลงโทษด้วยตัวเอง เมื่อสำนึกแล้ว พึงละเว้นไม่ปฏิบัติอีกโดยไม่ต้องมีสิ่งควบคุมจากภายนอก เป็นการสร้างมโนธรรมขึ้นมาโดยไม่จำเป็นต้องสนใจองค์ประกอบของลำดับขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม

ในลักษณะทฤษฎีเช่นนี้ บทบาทของการศึกษา คือการพัฒนาทางด้านจิตใจเพื่อเสริมสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่ระบบเศรษฐกิจและสังคมต้องการปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือการศึกษาเพื่ออบรมฝึกฝนการนำสติปัญญาไปใช้เป็นประโยชน์แก่ล้ำมากขึ้น พยายามแสวงหาจุดมุ่งหมายให้แก่ชีวิต คือความเป็นอยู่อย่างดีที่สุด หรือการมีอิสรภาพ การศึกษาจึงเป็น “กิจกรรมของชีวิต โดยชีวิต เพื่อชีวิต เป็นความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและรู้จักเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” (พระราชวรมณี, 2546 : 77)

2.3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) อธิบายการเกิดของจริยธรรมว่า เป็นกระบวนการสังคมประกิต (Socialization) โดยการซึมซาบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากสังคมที่เติบโตมา รับเอาหลักการเรียนรู้เชื่อมโยงกับหลักการเสริมแรง และการทดแทนสิ่งเร้า (Stimulus Substitution) รับแนวคิดของทฤษฎีจิตวิเคราะห์เป็นรูปแบบ โดยยึดถือว่าการเรียนรู้คือการสังเกตเลียนแบบจากผู้ใกล้ชิดเพื่อเป็นแรงจูงใจ คือเป็นที่รักเป็นที่ยอมรับในกลุ่มพวกเดียวกับกลุ่มต้นแบบเพื่อเป็นพวกเดียวกัน

ในลักษณะเช่นนี้สถาบันหรือกลุ่มสังคมมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ โรงเรียนจะได้รับความคาดหวังจากสังคมมาก ในการเป็นสถาบันที่ปลูกฝังรูปแบบและการเสริมสร้างการเลียนแบบจากตัวอย่างในสังคมให้นักเรียน พึงระมัดระวังในการสอน เพราะถ้าขาดความสามารถในการอธิบายเหตุผลให้เด็กเลียนแบบใช้อารมณ์และวางอำนาจแทน จะทำให้เด็กเป็นศัตรูต่อผู้ควบคุมพฤติกรรมทุกระดับ ตั้งแต่บิดามารดา ครู ไปจนถึงตำรวจ พึงอบรมให้เด็กรู้จักรับผิดชอบชั่วดี รู้สึกละอายที่ทำชั่ว ให้ความคิดเห็นผล และความสม่ำเสมอในการลงโทษและให้รางวัลเด็ก เป็นพลเมืองที่สำคัญของสังคมและประเทศชาติ จึงต้องจัดและพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม (ชำเลื่อง วุฒิจันทร์, 2524 : 140-142) เป็นที่ยอมรับว่าครูเป็นผู้มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนเป็นแบบอย่างในการสอนจริยธรรม

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่สำคัญได้แก่ ทฤษฎีของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา ตามทฤษฎีของแบนดูรา การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งจะเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับโดยตรง และอีกอย่างหนึ่งจะเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งมี 3 ประเภทคือ

ตัวแบบจริง ได้แก่ ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมจริงให้เห็น ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ตัวแบบในโทรทัศน์ ภาพยนตร์หรือรูปภาพ ต่าง ๆ และตัวแบบระบบสุดท้ายได้แก่ คำบอกเล่า หรือสารบันทึก ซึ่งปรากฏ ในรูปของคำพูดและข้อเขียนต่าง ๆ ผลจากประสบการณ์ตรงและการสังเกตตัวแบบทั้ง 3 ประเภท ดังกล่าว จะทำให้เกิดการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ กับเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ทำให้สามารถคาดหวัง ได้ถึงวิธีการจะนำผลที่พึงปรารถนามาสู่ตน และในขณะเดียวกันก็มองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลที่ เลวร้ายต่าง ๆ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้ จะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมต่าง ๆ และนำไปสู่การตั้งมาตรฐานการประพฤติสำหรับตนเอง ตลอดจนการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตาม มาตรฐานนั้น (ชัยพร วิชชาวุธ, 2525 : 22 - 43)

จากการศึกษาจริยธรรมตามแนวการเรียนรู้ทางสังคมจะพบว่า การปลูกฝังจริยธรรม ให้แก่บุคคลนั้นจะต้องใช้วิธีการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยการสร้างเงื่อนไขให้บุคคลประสบ ด้วยตัวเอง หรือการให้เห็นแบบอย่างหรือการบอกกล่าวให้บุคคลเกิดความเชื่อ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคล รู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและแสดงออกเฉพาะพฤติกรรมที่เหมาะสม (พรรณผกา กุศล สถาพร, 2535 : 30)

2.3.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) จริยธรรมเกิดจาก แรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้สัมพันธ์กันกับสังคม การพัฒนาจริยธรรมจึงต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิง จริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคล ซึ่งมีวุฒิภาวะสูงขึ้น การรับจริยธรรมก็พัฒนาขึ้น ตามลำดับ

การพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์นั้นมี 3 คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี) ยังไม่เกิดจริยธรรมแต่สามารถเรียนรู้ จากประสาทสัมผัสและมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นต้น
2. ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง (อายุ 2 - 8 ปี) เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ มีการคิด ก่อนการปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งในขณะแรกเริ่มจะไม่คำนึงถึงเหตุผลของคำสั่งนั้น
3. ขั้นยึดหลักแห่งตนเอง (อายุ 8- 10 ปี) เกิดหลักความคิดพัฒนาการทางด้าน สติปัญญาสูงขึ้นตามประสบการณ์ทางสังคม คลายความเกรงกลัวอำนาจภายนอก เริ่มมีความคิดเป็น ตัวของตัวเองมากขึ้น

ทฤษฎีของเพียเจต์ทั้ง 3 ขั้น ในการพัฒนาจริยธรรมนั้น เป็นที่ยอมรับมีผู้ศึกษาแนวทาง ต่อมาคือโคลเบิร์ก ได้แบ่งจริยธรรมเป็น 6 ขั้น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 จริยธรรมของเพียเจต์

ระดับของจริยธรรม	ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
1. ก่อนเกณฑ์ (2-10 ปี) คือกระทำตามสิ่งที่ตนต้องการเป็นใหญ่ หนีการลงโทษและแสวงหารางวัล 2. ตามเกณฑ์ (10-16 ปี) คือกระทำตามสังคมระเบียบ ประเพณี กฎหมาย ศาสนามีการเลียนแบบและทำตามเพื่อให้คนอื่นเห็นชอบ ต่อมาจึงคำนึงถึงหน้าที่และบทบาทของตัวเองในสังคม 3. เหนือเกณฑ์ (16 ปีเป็นต้นไป) คือการวิเคราะห์ด้วยตนเองก่อนการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นในส่วนที่เป็นสากลอยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ในสังคมของตัวเอง	1. การเชื่อฟังและการลงโทษ 2- 7 ปี 2. การแสวงหารางวัล 3. การทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น 4. การทำตามหน้าที่ในสังคม 5. การทำตามกฎเกณฑ์และข้อสัญญา 6. การยึดมั่นในธรรมตามหลักสากล

2.3.3.1 ทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg Theory)

ลอว์เรนซ์ โคลเบอร์ก เป็นนักการศึกษาด้านจริยธรรมที่มีชื่อเสียงมาก เป็นผู้นำทฤษฎีจริยศึกษาที่สังเคราะห์เอาความรู้ทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา และศึกษาศาสตร์มาประกอบกันขึ้นเป็นทฤษฎีบูรณาการ และนำมาใช้ในการจัดการด้านจริยศึกษา

ทางด้านการศึกษาโคลเบอร์กเสนอการจัดการจัดจริยศึกษาให้ครูเกิดความเข้าใจและนำไปใช้ปฏิบัติในการสอน ทฤษฎีของโคลเบอร์กมีส่วนคล้ายคลึงและได้รับอิทธิพลมาจากนักปรัชญาหลายคน ได้แก่ ไสเกรตีส คานต์ ราวล์ส ดิวอี้ และเพียเจต์

โคลเบอร์ก วิเคราะห์หลักจริยธรรมว่าเป็นลำดับหรือระบบของแนวทางสำหรับเผชิญการเลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่มีให้เลือกหลากหลายวิธี พัฒนาการทางจริยธรรมมี 6 ลำดับขั้น ที่อาจนำไปใช้ในรูปแบบต่างๆที่จะเลือกได้ในสถานการณ์การพิจารณาสิ่งที่เป็นคุณธรรม ลำดับขั้นของการพิจารณาคุณธรรมมีต่อไปนี้

1. การลงโทษและการเชื่อฟัง พิจารณาในด้านประเด็นของการถือเอาอัตตาของตัวเองเป็นใหญ่

2. เป้าหมายตามลักษณะเฉพาะรายบุคคล และการแลกเปลี่ยนกันอย่างเสมอภาคที่ตกลงกันเพื่อจะยอมรับความคิดเห็นและกันในสังคม ในลำดับขั้นนี้แสดงให้เห็นความสำคัญของบุคคลอื่น โดยมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งในส่วนรายบุคคลอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง

3. ความสัมพันธ์และการทำตามเป็นการแลกเปลี่ยนกันในความคาดหวัง การติดต่อประสานงานและความศรัทธายึดมั่น ไว้วางใจต่อผู้อื่น โดยการปฏิบัติที่ติงามต่อกัน ตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ในขั้นนี้เป็นการให้ความสำคัญอย่างกว้างขวางลึกซึ้งต่อเอกัตบุคคลที่จะเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น โดยแสดงให้เห็นว่ามีความรู้สึกร่วมกัน มีข้อตกลงและความคาดหวังร่วมกัน

4. ระบบสังคมและความมีสติรับผิดชอบที่จะให้มีการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ตนกระทำในสังคมนั้นเพื่อรักษาระเบียบทางสังคม และทำหน้าที่ของสังคม ซึ่งต้องรักษาสถาบัน ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นโดยส่วนรวม บุคคลตีความบทบาทและระเบียบและให้เห็นความแตกต่างของสังคมกับข้อตกลงหรือเรียกร้องจากการติดต่อกันเป็นส่วนตัว

5. สิทธิพื้นฐาน และพันธสัญญาทางสังคมที่จะใช้กับประชาชนโดนส่วนรวมจะต้องยึดถือตามค่านิยมซึ่งมีมากมายแตกต่างกันไป รวมทั้งความคิดเห็นซึ่งมีเฉพาะกลุ่มนำมารวมกัน จึงต้องกำหนดกฎหมายขึ้นใช้ และมีหน้าที่ที่จะทำให้กฎหมายนั้นใช้ได้ผลเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

6. หลักจริยธรรมสากลถือเป็นการแนะแนวทางให้มนุษย์ชาติกระทำตามข้อกำหนดของสังคมพื้นฐานของแต่ละแห่งโดยภาพกว้างและลึกจะถือความเคารพนับถือในบุคคลอื่นเป็นจุดหมายมิใช่เป็นวิธีการความยุติธรรม คือสังขธรรม ไม่ขึ้นกับวัฒนธรรมเฉพาะแห่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่งเท่านั้น สังขธรรมนั้นจะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ธรรมชาติด้วย

การวิเคราะห์จริยธรรมของโคลเบอร์ก เปิดเผยให้เห็นเรื่องสำคัญคือ

1. หลักจริยธรรม เป็นข้อปฏิบัติหรือเมื่อต้องเผชิญกับทางเลือกคุณธรรมหลาย ๆ ทาง และหลักการปฏิบัติคุณธรรมต่าง ๆ

2. การตัดสินใจที่เป็นมาตรฐานจนยึดเป็นเกณฑ์ในการแก้ปัญหาขัดแย้งต่าง ๆ ได้ ความต้องการ หลักคุณธรรมจึงต้องเป็นไปตามหลักสากลเป็นค่านิยมที่ได้รับการยอมรับนับถือโดยทั่วกัน

ดังนั้น เมื่อมีข้อขัดแย้งเรื่องคุณงามความดี หลักจริยธรรมทั้ง 2 หลักนั้น จะสามารถแก้ปัญหาขัดแย้งเหล่านั้นได้ และเป็นหลักที่ดีความคุณธรรมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือในแนวเดียวกัน

โคลเบอร์กชี้ให้เห็นว่า พัฒนาการเรียนรู้ด้านพุทธิศึกษามีการดำเนินการตามการเปลี่ยนแปลงตามลำดับอย่างสัมพันธ์กันตามระยะเวลาที่แต่ละบุคคลดำเนินไปตามวุฒิภาวะของแต่ละวัย แม้ว่าสิ่งแวดล้อมจะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสภาพทางจิตใจ และการรวมส่วนประกอบต่างๆในขั้นตอนนั้นตัวเราทางสิ่งแวดล้อมจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละขั้นได้ พัฒนาการเรียนรู้ของโคลเบอร์กสามารถนำไปใช้ในด้านจริยศึกษาได้ด้วย การตัดสินใจคุณธรรมตามขั้นตอนต่างๆเป็นผลผลิตของประสบการณ์ในการปฏิบัติต่อกันซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ในส่วนบุคคลมากกว่ารูปแบบของวัฒนธรรมที่สังคมวางไว้ การพัฒนาอุปนิสัยของคนมีพื้นฐานมาจากการเรียนรู้ทั้งทางพุทธิศึกษาและจริยศึกษา โดยมีการเรียนรู้ทางด้านพุทธิศึกษาเป็นเบื้องต้น (Bill Forisha, 1976 : 33-40)

หลักจริยธรรมของโคลเบอร์กมี 6 ขั้น ดังนี้

1. การลงโทษและการเชื่อฟังที่รับรู้เฉพาะตน
2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลและการแลกเปลี่ยนกันเพื่อแสวงหารางวัล
3. ความสัมพันธ์และการกระทำตามรูปแบบ
4. ระบบสังคมและความมีสติรับผิดชอบ
5. สิทธิและความผูกพันในสังคมที่จะทำตามคำมั่นสัญญา
6. การยึดมั่นโนธรรมตามหลักสากล

2.3.3.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้เป็นความรู้ใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้โดย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้ มีเนื้อความว่า ถ้าเปรียบพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนดีและคนเก่งเหมือนผลไม้บนต้น การที่จะได้มะม่วงดก ผลใหญ่ หวานอร่อยบนต้นนี้ ลำต้นและรากจะต้องสมบูรณ์ ลักษณะทางจิตใจ 5 ประการนี้ คือ

1. ทศนคติ คุณธรรม ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง
2. เหตุผลเชิงจริยธรรมหรือการเห็นแก่ผู้อื่นส่วนรวมและหลักสากลมากกว่าการเห็นแก่ตัว

ตัว

3. ลักษณะมุ่งอนาคต สามารถคาดการณ์ไกลและสามารถควบคุมตนให้รอดได้

อย่างเหมาะสม

4. ความเชื่ออำนาจในตนว่า ทำได้ดี ทำชั่วจะต้องได้รับโทษ

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือความมานะบากบั่นฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ลักษณะทางจิตใจ 5 ประการนี้ ถ้ามีมากในบุคคลใด บุคคลนั้นจะมีพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งอย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้าขาดลักษณะหลายประการมากเท่าใด บุคคลนั้นก็จะเป็นผู้ไม่สามารถเป็นคนดีและเก่งได้

นอกจากลักษณะทางจิตใจ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้จริยธรรมแล้ว พฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อบุคคลมีลักษณะทางจิตที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการ คือ

1. สติปัญญา คือความเฉลียวฉลาดเหมาะสมกับอายุ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็มีความสามารถทางการคิดที่เป็นนามธรรมขั้นสูงได้

2. ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การเข้าใจมนุษย์และสังคมรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

3. มีสุขภาพจิตใจดี ซึ่งหมายถึง การมีความวิตกกังวลน้อยหรือในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์

จากการศึกษาจริยธรรมในทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้จะพบว่า การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลนั้น จำเป็นต้องพัฒนาจิตใจที่สำคัญ 8 ประการ ที่ระบุไว้ที่ลำต้นและรากของต้นไม้ จริยธรรม ซึ่งเป็นลักษณะทางจิตที่พิสูจน์แล้วว่าที่เกี่ยวข้องและเป็นสาเหตุของการคิดและการอนุรักษ์พฤติกรรมที่ดีงามของคนไทย (พรรณผกา กุศลสถาพร, 2535 : 31 – 34)

2.4 สภาพพื้นที่ศึกษา

ชื่อมหาวิทยาลัย

ภาษาไทย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อักษรย่อ คือ มม.อส

ภาษาอังกฤษ:

Mahamakut Buddhist University

อักษรย่อ คือ MBUI SC

ศาสนสุภาคิตประจำมหาวิทยาลัย

วิชาจรณสมปนโน โส เสฏโฐ เทวมานุเส

ผู้สมบูรณ์ด้วยความรู้และความประพฤติ เป็นผู้ประเสริฐในหมู่เทพและมนุษย์

สีประจำมหาวิทยาลัย

สีส้ม หมายถึง สีประจำพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวซึ่งตรงกับวันพฤหัสบดี อันเป็นวันพระราชสมภพ

ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย

ต้นโพธิ์ ต้นไม้เป็นที่ตรัสรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คติพจน์ประจำตัวนักศึกษา

ระเบียบ สามัคคี บำเพ็ญประโยชน์

เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2533 สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้สถาปนา วิทยาเขตแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น ให้ชื่อว่าสภากาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ณ วัดศรีจันทร์ (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ภายหลัง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ จัดตั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้ชื่อใหม่ว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และได้ย้ายไปอยู่ ณ บ้านโนนชัย ถนนราชบุรินทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2542 โดยมีวัตถุประสงค์ในการสถาปนา ดังนี้ คือ

1. เพื่อเป็นสถานศึกษาด้านพระพุทธศาสนา
2. เพื่อให้เป็นสถานศึกษาวิทยาการอันเป็นของชาติภูมิและต่างประเทศ
3. เพื่อให้ศาสนทายาทได้เป็นกำลังในการจรรโลงพระพุทธศาสนาและเป็นศาสนทายาทที่เหมาะสมกับกาลสมัย

4. เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทางพระพุทธศาสนา และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประติมากรรมทางพระพุทธศาสนา

ทั้งนี้ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่าคณะกรรมการประจำวิทยาเขตอีสาน แบ่งส่วนการบริหารงานออกเป็น 3 ส่วนงาน คือ

1. สำนักงานวิทยาเขตอีสาน
2. ศูนย์บริการวิชาการอีสาน
3. วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน

Vision – วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นสถาบันที่ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ดี มีความประพฤติดี ดำรงชีพในสังคมด้วยพรหมวิหารธรรม เป็นแหล่งรวมความรู้ และผู้เชี่ยวชาญวิชาการ

พระพุทธศาสนา ที่สามารถชี้นำสังคม และยุติข้อขัดแย้งด้านวิชาการด้านพระพุทธศาสนาได้ เป็นสถาบันที่มีระบบ บริหารและการจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐานสากล

Mission – พันธกิจ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีพันธกิจที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ดังนี้

1. ผลิตบัณฑิตทางด้านพระพุทธศาสนา ให้มีคุณสมบัติตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยและกระจายโอกาสให้พระภิกษุ-สามเณร คฤหัสถ์และผู้สนใจได้ศึกษามากขึ้น
2. วิจัยและพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิชาการพระพุทธศาสนาใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเผยแพร่องค์ความรู้ในระบบเครือข่ายการเรียนรู้ที่ทันสมัย
3. สร้างเสริมให้บริการวิชาการแก่สังคม ชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะวิชาการทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสร้างสันติสุขให้เกิดในสังคม ชุมชนและท้องถิ่น สามารถชี้นำสังคมและยุติข้อขัดแย้งในหลักวิชาการ พระพุทธศาสนาและจริยธรรม
4. รวบรวมและจัดเก็บข้อมูล ด้านศาสนาศิลปะและวัฒนธรรม ให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งค้นคว้า ทำนุบำรุงรักษาภูมิปัญญาไทยและท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมที่เหมาะสม
5. จัดการระบบบริหารการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้ได้มาตรฐานสากล (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน, 2565 : ออนไลน์)

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2550 : 2, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในศตวรรษที่ 21” ผลการศึกษาพบว่า 1. พฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม พบว่าระดับจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อยู่ในระดับสูง 2. พฤติกรรมทางจริยธรรม รายด้าน พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมส่วนใหญ่ของนักศึกษา อยู่ในระดับสูง มีจำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัดอดออม ความอดทนอดกลั้น ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และความเสียสละ ส่วนพฤติกรรมทางจริยธรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย 3. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมของนักศึกษากับตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา พบว่า 3.1 เพศ : พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้าน ความยุติธรรม และด้านความมีระเบียบวินัย 3.2 ชั้นปีที่ศึกษา : พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรชั้นปีที่ศึกษาจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเสียสละ 3.3 คณะที่ศึกษา : พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรคณะที่ศึกษา จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร

อัมพร จันทะเส (2552 : ค-ฆ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง กองบัญชาการตำรวจ

นครบาล” โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง กองบัญชาการตำรวจนครบาล 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 140 ชุด ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 125 ชุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในครั้งนี้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติที่ (t-test) ในกรณี 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณี 3 กลุ่มขึ้นไป เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างระหว่างตัวแปร และกรณีที่พบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 94.4 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.6 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 56.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.8 มีระดับชั้นประทวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.4 มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.0 และสังกัดในสายงานป้องกันและปราบปราม และสายงานสอบสวนคิดเป็นร้อยละ 24.8 ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง กองบัญชาการตำรวจนครบาล ในด้านต่าง ๆ อันประกอบด้วย ด้านคุณธรรม ค่านิยมหลัก และอุดมคติของตำรวจ ด้านจริยธรรมของตำรวจ และด้านจรรยาบรรณของตำรวจ โดยภาพรวมพบว่า ข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านจรรยาบรรณของตำรวจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม ค่านิยมหลัก และอุดมคติของตำรวจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และด้านจริยธรรมของตำรวจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้แก่ สายงานในสถานีตำรวจ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดสถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และระดับชั้นข้าราชการตำรวจ

นฤนาท ยืนยง (2553 : 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ” ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมของพยาบาลวิชาชีพในความคิดเห็นของผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก และในความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจของผู้ป่วยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพและทัศนคติต่อวิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ สำหรับภาพรวมการรับรู้บรรยากาศองค์การของพยาบาลวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ป่วยและพยาบาลวิชาชีพมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงขอเสนอให้พยาบาลปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตัวพยาบาลเองเช่นเดียวกับความรับผิดชอบต่อผู้อื่นนอกจากนั้น หน่วย งานกำกับดูแลจริยธรรมพยาบาล ควรส่งเสริมจริยธรรมพยาบาลในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทาง

วิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อตัวพยาบาลเองเช่นเดียวกับรับผิดชอบผู้อื่น ด้านการร่วมทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาชีพ ด้านการประกอบวิชาชีพด้วยความเมตตากรุณา ด้านหลักความยุติธรรม และความเสมอภาคให้มากกว่าจรรยาบรรณวิชาชีพด้านอื่นๆ รวมถึงองค์การทางการพยาบาล ควรสร้างบรรยากาศองค์กรให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมแก่พยาบาล โดยเฉพาะการลดความขัดแย้งในองค์กร การให้รางวัลอย่างยุติธรรมและเหมาะสมกับภารกิจ

ศิริวรรณ เกษมศานต์กิตติการ และอภิญา หิรัญวงษ์ (2547 : 4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สมาธิ : วิถีแห่งความสุข” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับดี 2. หลังการปฏิบัติธรรมพบว่า นิสิตมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมดีขึ้นโดยค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมหลังการฝึกสมาธิสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนการฝึกทุกด้าน พฤติกรรมที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความมีหิริโอตตปปะ ($p=.01, .008, .000$ และ $.026$)

มัลลวีร์ อุดลวัฒน์ศิริ และคณะ (2549 : 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า 1. เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และเยาวชนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งจากการประเมินของเยาวชนและครู แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการประเมินของเพื่อน 2. เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการประเมินของเพื่อนและครู แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการประเมินของเยาวชน 3. เยาวชนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการประเมินของครู แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการประเมินของเยาวชนและเพื่อน และ 4. เมื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของเยาวชนกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กับเยาวชนกลุ่มที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งจากการประเมินของเยาวชน เพื่อนและครู นอกจากนี้ยังพบว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการประเมินของครู แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการประเมินของเยาวชนและเพื่อน

แพรภัทรา เขียวชะอุ่ม (2548 : 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม” ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับขั้นที่ 5 2. พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ หลักสูตร และเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. นักศึกษามหาวิทยาลัยสยามที่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 และ 4. พฤติกรรมทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แพรวภัทร ยอดแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม” พบว่า 1. นักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม มีพฤติกรรมทางจริยธรรม อยู่ในระดับขั้นที่ 5 และมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และไม่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ หลักสูตร และเกรดเฉลี่ย แตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. นักศึกษามหาวิทยาลัยสยามที่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. พฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระปลัดบัวศรี ฐิตวีริโย (ผ่านสำแดง) (2560 : บทคัดย่อ, ก) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2” พบว่า การส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านสมานัตตตา รองลงมาคือ การส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านอัตถจริยา และการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านปิยวาจา ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านทาน ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวม มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติสูงกว่าครูผู้สอน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวทางในการพัฒนาพัฒนาการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านทาน บุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนรวมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนแก่ผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ยั่งยืน บุคลากรทางการศึกษาบางท่านควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรใช้คำพูดที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดให้มีศูนย์หรือคลินิกปรับพฤติกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียน เช่น ปัญหาเรื่องยาเสพติด การติดเกมส์ ปัญหาเกี่ยวกับเด็กหนีเรียน และควรจัดให้มีการประชุมทุกเดือน และเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษา

พรน้ำคำ ปองกันภัย (2548 : 18) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสัมมาสิกขาสันตโศกที่ชุมชนคาคาหวัง” ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุมชนสันตโศกคาคาหวังให้นักเรียนสัมมาสิกขาสันตโศกมีพฤติกรรมด้าน คุณธรรมจริยธรรม 7 ประการ ตามลำดับความสำคัญ คือ ขยัน มีวินัย มีสัมมาคารวะ ซื่อสัตย์ เมตตา เสียสละ อดทน และกตัญญู เพราะ

ต้องการให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิตและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และเพื่อสร้างสังคมน่าอยู่ 2. นักเรียนสัมมาสิกขาสันตโกกมีพฤติกรรมแสดงความซื่อสัตย์สูงสุด 81.7% และพฤติกรรมความอดทน น้อยที่สุด 31.7 % เพราะการปฏิบัติศีลช่วยให้เกิดคุณธรรมความซื่อสัตย์ 3. นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนสัมมาสิกขาในระดับดี คือมีคะแนนการปฏิบัติคุณธรรมในระดับสูงได้เปอร์เซ็นต์มากที่สุด ระดับกลางมีเปอร์เซ็นต์รองลงมา และระดับน้อย มีเปอร์เซ็นต์ต่ำที่สุด ตามลำดับ ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างจากปกติ เพราะส่วนมากผลการประเมินมักจะออกมาในลักษณะ คะแนนสูงจะมีน้อย ปานกลางจะสูง และคะแนนต่ำจะน้อย **ข้อสังเกต**

1. พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติได้มากที่สุดคือ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และเห็นผลเร็ว ชัดเจน ได้แก่ความซื่อสัตย์ เสียสละ สัมมาคารวะ ส่วนพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นและเห็นผลช้า เช่นความอดทน นักเรียนปฏิบัติได้น้อยที่สุด

2. โรงเรียนสัมมาสิกขาสันตโกกประสบความสำเร็จ ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในจิตใจของนักเรียนในระดับดี ดังจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมทางความคิดที่แสดงคุณธรรมจริยธรรมสูงมาก แม้พฤติกรรมทางกาย และทางวาจาจะยังบกพร่องอยู่บ้าง ก็มีโอกาสแก้ไขได้

ข้อเสนอแนะ

โรงเรียนและชุมชน ควรร่วมกันกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม ความขยัน ความมีวินัย ความกตัญญู และความอดทนให้มากขึ้น เช่น ใช้ต้นแบบจากบุคลากรตัวจริง หรือบุคคลในละครเป็นตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา และวิเคราะห์ หรือชมเชยยกย่องนักเรียนที่มีพฤติกรรมดีเด่นด้านคุณธรรม เพื่อเป็นตัวอย่าง และ/หรือ จัดสัปดาห์ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม แต่ละข้อที่เป็นเป้าหมาย เป็นต้น

พริษา จันทร์น้อย (2560 : บทคัดย่อ, ข-ง) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยภายนอกมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยภายใน ถือว่ามีความสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะต้องให้การส่งเสริมและปลูกฝัง ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา ด้านกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ด้านสถานภาพครอบครัวของนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมตามลำดับ พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน เป็นดังนี้ ด้านความมีระเบียบวินัย เมื่อรับประทาน อาหารเสร็จนักศึกษาจะเก็บจานไปวางที่โต๊ะที่ทางมหาวิทยาลัยเตรียมไว้ให้และเข้าเรียนทันตามที่ตารางเรียนกำหนด ด้านความรับผิดชอบนักศึกษาให้ความสำคัญงานส่วนรวมก่อนเรื่องส่วนตัว ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด ด้านความเสียสละ นักศึกษาจะช่วยเหลือเพื่อน ที่ลำบากตามกำลังความสามารถของนักศึกษา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต นักศึกษาเข้าเรียนทุกครั้ง ถึงแม้บางครั้งอาจารย์ไม่ได้เช็คชื่อ ด้านการมีวัฒนธรรม นักศึกษาแต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะกตัญญูทักท้วงต่อผู้มีพระคุณ เข้าร่วมร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีศิลปะและวัฒนธรรมไทย และด้านการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ นักศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบและแบบแผนของหน่วยงาน รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่

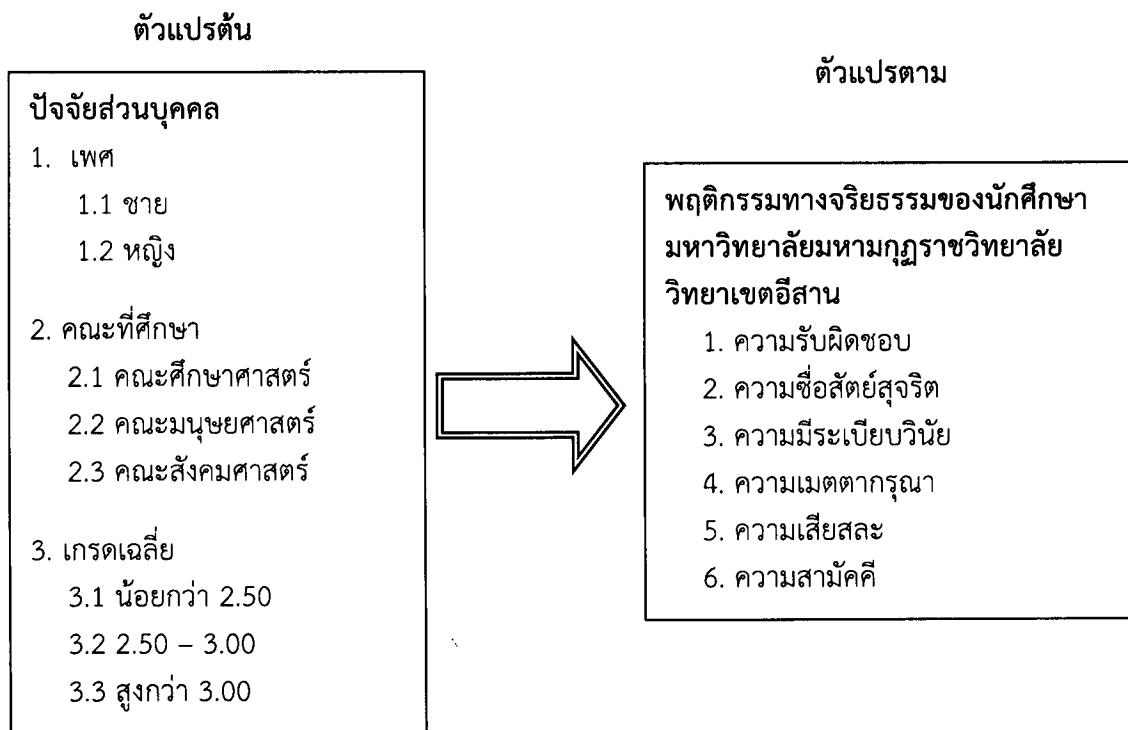
ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อเรียกว่า “CAPPAE MODEL” โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์เนื้อหาสาระความรู้และการปฏิบัติระบบสังคม สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แยกออกเป็น ด้านการจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน คือ 1. สร้างความตระหนัก (A) 2. ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ (P) 3. สร้างความคิดรวบยอด (C) 4. ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (P) 5. ประเมินความก้าวหน้า (A) 6. ประเมินผล (E) กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม แยกเป็น 1. จริยธรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคม ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ และความมีระเบียบวินัย 2. ด้านการประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ จริยธรรมที่นักศึกษาจะต้องมี คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพนั้น ผลการใช้รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากการสังเกตพฤติกรรมการประเมินผลการทำโครงการ การรายงานตนเองและการประเมินผลการควบคุมตนเองของนักศึกษา พบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นองค์รวมทั้ง 3 ด้าน คือ พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา รวมทั้งได้รับการฝึกทำโครงการมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทั้งด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความเสียสละตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักศึกษาทุกคนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรมทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดแก้ปัญหาในการช่วยเหลือสังคม มีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น ผลการวิจัยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ และหากพิจารณาในภาพรวมแล้ว นักศึกษามีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยเฉลี่ยอยู่ในชั้นที่ 5 ซึ่งสอดคล้องทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กที่ว่าผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป จะมีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมเหนือเกณฑ์คือ ชั้นที่ 5 และชั้นที่ 6 ซึ่งเป็นชั้นที่ตัดสินข้อขัดแย้ง

สาคร พรหมโคตร (มปป. : 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย” ผลการวิจัย พบว่า 1. พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความ ซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความมีเมตตา กรุณา ด้านความเสียสละ และ ด้านความสามัคคีตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยและพฤติกรรมทางจริยธรรม พบว่า 2.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2 นักศึกษาที่มีเพศ และคณะที่ศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่ แตกต่างกัน

กรณีการ ภิรมย์รัตน์ (2555 : 2-3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า 1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($= 3.78$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความอดทน อดกลั้น ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ยกเว้นจริยธรรม ความประหยัดอดออม ที่อยู่ในระดับปานกลาง 2. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมสูงกว่านักศึกษาชาย 3. นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมไม่ แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน 4. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่เรียนในชั้นปีที่ต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน 5. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 6 แห่ง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัดอดออม ด้านความอดทน อดกลั้น ด้านความยุติธรรม และด้านความมีระเบียบวินัย 6. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏใน 4 ประเด็นดังนี้ ประเด็นที่ 1 แนวทางด้าน การดำเนินชีวิตในสังคม นักศึกษาเห็นว่าคุณธรรม จริยธรรมที่นักศึกษาควรจะมีในการดำเนินชีวิตที่สำคัญมี 3 ด้าน คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ประเด็นที่ 2 แนวทางด้าน การจัดการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็น ว่า แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมให้กับนักศึกษา คือ การสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรม ในขณะที่อาจารย์ทำการสอนแต่ละวิชา ประเด็นที่ 3 แนวทางด้าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยควร มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นประจำเพื่อจะได้ซึมซับและติดตัวไปตลอด ประเด็นที่ 4 แนวทางด้าน การประกอบอาชีพตามจรรยาบรรณ นักศึกษามีความคิดเห็นว่านักศึกษาจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพของตนในอนาคต มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษามีคุณธรรมในด้านนี้ ด้วยการฝึกอบรมเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพก่อนจบการศึกษา

2.6 สรุปกรอบแนวความคิด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ผสมผสานแนวคิดทฤษฎีผนวกกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนกับพฤติกรรมทางด้านจริยธรรม ซึ่งได้สร้างกรอบแนวความคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2.5 สรุปกรอบแนวความคิด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 960 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2565 ซึ่งคำนวณได้จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamana, 1967 : 727 - 728) จำนวน 282 รูป/คน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้วิธีเก็บแบบบังเอิญซึ่งให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของแต่ละคณะ/สาขาวิชาตามจำนวนที่กำหนดไว้ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงถึงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สาขาวิชา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
การปกครอง	142	42*
การศึกษาปฐมวัย	125	37*
การสอนพระพุทธศาสนา	31	9
การสอนภาษาไทย	175	51
การสอนภาษาอังกฤษ	140	41
การสอนสังคมศึกษา	141	41
ภาษาอังกฤษ	60	18*
รัฐประศาสนศาสตร์	89	26
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	57	17*
รวม	960	282

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ณ วันที่ 26 กันยายน 2565

กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากประชากรแยกตามสาขาวิชา จากการเปิดตารางสำเร็จรูปในการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamana, 1967 : 727 - 728) จำนวน 960 รูป/คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็น และยอมให้ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ n = กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย
 N = ประชากรของการวิจัย
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้มีค่าเท่ากับ .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{960}{1 + (960 \times .05^2)} = 282$$

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 282 ตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check List) ประกอบด้วยคำถาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม เพื่อสอบถามพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มี 6 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเมตตากรุณา ด้านความเสียสละ และด้าน ความสามัคคี เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ มี หลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นในการแปลผลโดยการกำหนดช่วงคะแนน (Class Interval) (Best. J.W., 1963 : 204 - 208) ที่เป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับ	มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับ	ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับ	น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3.3 วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด

3.3.3 นำแบบสอบถามเสนอที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์กับข้อคำถามและนิยามศัพท์

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รายชื่อผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

3.4.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล อาจารย์ประจำสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3.4.1.2 พระมหาวิรุฬ วิโรจน์, ผศ. ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาการปกครอง ท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3.4.1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร เกษจ้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3.4.2 หาค่าตรรกษนิความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกเอาเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ .50 ขึ้นไป พบว่า ข้อคำถามทุกข้อในแบบสอบถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาไปตรวจสอบแก้ไขเพื่อปรับปรุงอีกครั้ง

3.4.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน 30 คน จากนักศึกษาทุกคณะ ทุกชั้นปี ทั้งชายและหญิง จากนั้นนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.91

3.4.5 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.96

3.4.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

3.5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 เข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำตนเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม รorรับแบบสอบถามด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างให้ได้ครบตามจำนวนพร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทุกฉบับ

3.5.3 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง พร้อมทั้งจัดทำลงรหัส (Coding) และตรวจสอบการลงรหัส

3.5.4 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

3.6.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ

3.6.1.1 ค่าความถี่ (Frequency) เป็นค่าจำนวนนับของข้อมูล

3.6.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าที่คำนวณได้จากจำนวนของข้อมูลทั้งหมด ใช้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3.6.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) (\bar{x})

3.6.2 ใช้สถิติพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.6.3 ใช้สถิติพรรณนา คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) เป็นค่าวัดความกระจายของข้อมูลโดยการหาจากข้อมูลทุกค่าที่มีการกระจายรอบ ๆ ค่าเฉลี่ย (ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ

S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนของมาตรฐาน
x	แทน	คะแนนของแต่ละคน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\sum	แทน	ผลรวม

3.6.4 ใช้สถิติอ้างอิงในการทดสอบสมมติฐาน คือ

- t-test วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศกับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางด้านจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเมตตากรุณา ด้านความเสียสละ และด้านความสามัคคี โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (เพื่อทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่าง 2 กลุ่ม)

- F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ คณะที่เรียน และเกรดเฉลี่ย ที่ศึกษากับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางด้านจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเมตตากรุณา ด้านความเสียสละ และด้านความสามัคคี โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (เพื่อทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่าง 3 กลุ่มขึ้นไป)

หลังจากได้ค่าสถิติแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลจากการประมวลไปแปลค่าและสรุปเป็นประเด็นทั้งในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามแนวพระพุทธศาสนา และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคมต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ กำหนดความหมาย ของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
%	แทน	ร้อยละ
t	แทน	การทดสอบค่าที (t - test)
F	แทน	การทดสอบค่าเอฟ (F - test)
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กับพฤติกรรมทางจริยธรรม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ย โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่และสถิติค่าร้อยละ ปรากฏผลดังตารางที่

4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	113	40.1
หญิง	169	59.9
รวม	282	100
คณะที่ศึกษา		
คณะศึกษาศาสตร์	179	63.5
คณะมนุษยศาสตร์	18	6.4
คณะสังคมศาสตร์	85	30.1
รวม	282	100
เกรดเฉลี่ย		
น้อยกว่า 2.50	11	3.9
2.50 - 3.00	103	36.5
สูงกว่า 3.00	168	59.6
รวม	282	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 169 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 เพศชาย 113 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 ส่วนใหญ่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 และ ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย สูงกว่า 3.00 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ดังปรากฏในตาราง 4.2 – 4.8

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม		ลำดับ	การแปลผล
	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านความรับผิดชอบ	4.60	.40	4	มากที่สุด
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.61	.41	2	มากที่สุด

3. ด้านความมีระเบียบวินัย	4.55	.45	6	มากที่สุด
4. ด้านความเมตตากรุณา	4.61	.45	1	มากที่สุด
5. ด้านความเสียสละ	4.60	.45	3	มากที่สุด
6. ด้านความสามัคคี	4.57	.49	5	มากที่สุด
รวม	4.59	.37		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเมตตากรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ และน้อยที่สุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความรับผิดชอบ

รายการ	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม		ลำดับ	การแปลผล
	\bar{x}	S.D.		
1. ท่านมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง	4.66	.57	2	มากที่สุด
2. ท่านมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่ม	4.63	.57	3	มากที่สุด
3. ท่านมีความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของส่วนรวม	4.67	.54	1	มากที่สุด
4. ท่านมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของกลุ่ม	4.61	.57	5	มากที่สุด
5. ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.61	.59	4	มากที่สุด
6. ท่านมีความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในหน้าที่	4.57	.58	6	มากที่สุด
7. ท่านมีความรับผิดชอบต่องานหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น	4.55	.60	7	มากที่สุด
8. ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง	4.54	.62	8	มากที่สุด
รวม	4.60	.40		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา

คือ ท่านมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของคนที่มิต่อผู้อื่น และน้อยที่สุดคือ ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความซื่อสัตย์

รายการ	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม		ลำดับ	การแปลผล
	$n = 282$			
	\bar{x}	S.D.		
1. ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.70	.49	2	มากที่สุด
2. ท่านมีความซื่อสัตย์รู้จักเคารพและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	4.72	.49	1	มากที่สุด
3. ท่านมีความซื่อสัตย์และเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและผู้อื่น	4.56	.59	7	มากที่สุด
4. ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อจิตสำนึกของตนเองไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน	4.62	.58	3	มากที่สุด
5. ท่านมีความซื่อตรงต่อการปฏิบัติตามคำสั่งของครู	4.56	.55	8	มากที่สุด
6. ท่านมีความซื่อสัตย์ต่องานในหน้าที่	4.61	.56	4	มากที่สุด
7. ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อความไว้วางใจที่ผู้อื่นมอบให้	4.58	.63	5	มากที่สุด
8. ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อข้อตกลง	4.58	.62	6	มากที่สุด
รวม	4.61	.41		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีความซื่อสัตย์รู้จักเคารพและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น และน้อยที่สุดคือ ท่านมีความซื่อตรงต่อการปฏิบัติตามคำสั่งของครู

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสานโดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความมีระเบียบวินัย

รายการ	ระดับพฤติกรรม		ลำดับ	การแปลผล
	ทางจริยธรรม			
	n = 282			
	\bar{X}	S.D.		
1. ท่านรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียน	4.55	.61	5	มากที่สุด
2. ท่านปฏิบัติเป็นผู้รักษาวินัยในตนเองอย่าง เคร่งครัด	4.49	.66	8	มาก
3. ท่านมีวินัยในตนเองรักษามารยาทในห้องเรียน	4.56	.60	4	มากที่สุด
4. ท่านปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในห้องเรียน	4.55	.60	6	มากที่สุด
5. ท่านรักษาวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความสะอาดของบ้านเมือง	4.56	.61	3	มากที่สุด
6. ท่านรักษาระเบียบวินัยในการแต่งกาย	4.51	.65	7	มากที่สุด
7. ท่านปฏิบัติตามกฎหรือคำเตือนในที่สาธารณะ	4.57	.63	2	มากที่สุด
8. ท่านเคารพกฎกติกาการแข่งขัน	4.62	.57	1	มากที่สุด
รวม	4.55	.45		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความมีระเบียบวินัย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านเคารพกฎกติกาการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านปฏิบัติตามกฎหรือคำเตือนในที่สาธารณะ และน้อยที่สุดคือ ท่านปฏิบัติเป็นผู้รักษาวินัยในตนเองอย่างเคร่งครัด

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานโดยภาพรวมและรายข้อ ด้านความเมตตากรุณา

รายการ	ระดับพฤติกรรม ทางจริยธรรม n = 282		ลำดับ	การแปลผล
	\bar{x}	S.D.		
	1. ท่านช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น	4.67		
2. ท่านมีอาการทางกาย วาจา ที่แสดงต่อผู้อื่น ด้วยความสุภาพ นุ่มนวล	4.63	.54	3	มากที่สุด
3. ท่านช่วยปลอบใจผู้ที่ได้รับความลำบาก	4.60	.59	5	มากที่สุด
4. ท่านไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เป็นทุกข์	4.64	.61	2	มากที่สุด
5. ท่านแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้รับความสุข และความสำเริง	4.61	.62	4	มากที่สุด
6. ท่านไม่ข่มขู่ ดูหมิ่น เสียดสี พุดจาด้วยความเกรี้ยวโกรธเคียดแค้น	4.57	.66	6	มากที่สุด
รวม	4.61	.45		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเมตตากรุณา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เป็นทุกข์ และน้อยที่สุดคือ ท่านไม่ข่มขู่ ดูหมิ่น เสียดสี พุดจาด้วยความเกรี้ยวโกรธเคียดแค้น

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม และรายข้อ ด้านความเสียสละ

รายการ	ระดับพฤติกรรม ทางจริยธรรม n = 282		ลำดับ	การแปลผล
	\bar{x}	S.D.		
	1. ท่านบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.66		
2. ท่านไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน	4.62	.60	2	มากที่สุด
3. ท่านสละ แบ่งปันทรัพย์ เครื่องอุปโภค แก่ผู้ที่สมควรได้รับ	4.57	.61	5	มากที่สุด
4. ท่านช่วยแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา	4.58	.62	4	มากที่สุด

5. ท่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญา	4.59	59	3	มากที่สุด
รวม	4.60	.45		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียสละ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และน้อยที่สุดคือ ท่านสละ แบ่งปันทรัพย์ เครื่องอุปโภค แก่ผู้ที่สมควรได้รับ

ตารางที่ 4.8 แสดงระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม และรายข้อ ด้านความสามัคคี

รายการ	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม		ลำดับ	การแปลผล
	n = 282			
	\bar{x}	S.D.		
1. ท่านรักหมู่คณะ มีใจหวังดี	4.61	.56	2	มากที่สุด
2. ท่านรักหมู่คณะ มีจิตอาสา	4.65	.54	1	มากที่สุด
3. ท่านเข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม	4.51	.71	5	มากที่สุด
4. ท่านเป็นผู้ประสานความสามัคคีในหมู่คณะ	4.55	.65	4	มากที่สุด
5. ท่านปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้	4.57	.62	3	มากที่สุด
รวม	4.57	.49		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความสามัคคี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านรักหมู่คณะ มีจิตอาสา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านรักหมู่คณะ มีใจหวังดี และน้อยที่สุดคือ ท่านเข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กับพฤติกรรมทางจริยธรรม จำแนกตามตัวแปรต้น ดังนี้

1. เพศ
2. คณะที่ศึกษา
3. เกรดเฉลี่ย

1. เพศ

คณะผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเพศกับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางด้านจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเมตตากรุณา ด้านความเสียสละ และด้านความสามัคคี โดยใช้ t – test และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมทางจริยธรรม	เพศ				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านความรับผิดชอบ	4.63	.36	4.58	.42	1.138	.256
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.62	.38	4.60	.43	.313	.755
3. ด้านความมีระเบียบวินัย	4.60	.41	4.51	.47	1.750	.081
4. ด้านความเมตตากรุณา	4.61	.43	4.62	.47	-.200	.842
5. ด้านความเสียสละ	4.61	.45	4.59	.45	.407	.684
6. ด้านความสามัคคี	4.59	.47	4.56	.51	.488	.626
รวม	4.61	.33	4.58	.39	.766	.445

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวม พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน นักศึกษาที่เป็นเพศชายมีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงกว่าเพศหญิง แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรม แต่ละรายด้าน พบว่าเพศชาย และเพศหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

2. คณะที่ศึกษา

คณะผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคณะที่ศึกษากับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางด้านจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเมตตากรุณา ด้านความเสียสละ และด้านความสามัคคี โดยใช้ F – test และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ถ้าพบความแตกต่างกัน ก็จะนำไปวิเคราะห์ว่า มีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันด้วยวิธีของ LSD ปรากฏผลดังตารางที่ 4.10 – 4.23

ตารางที่ 4.10 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามคณะ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	4.492	2.246	18.034	.000
ภายในกลุ่ม	279	34.744	.125		
รวม	281	39.236			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามคณะ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามคณะ

คณะ	คณะศึกษาศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์	-	.33990*	.24039*
คณะมนุษยศาสตร์		-	-.09952
คณะสังคมศาสตร์			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่เรียนคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

ตารางที่ 4.12 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามคณะ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	4.786	2.393	16.263	.000
ภายในกลุ่ม	279	41.055	.147		
รวม	281	45.841			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามคณะ พบว่าแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามคณะ

คณะ	คณะศึกษาศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์	-	.18723*	.18723*
คณะมนุษยศาสตร์		-	.09624
คณะสังคมศาสตร์			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่เรียนคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์

ตารางที่ 4.14 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามคณะ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	3.093	1.546	9.392	.000
ภายในกลุ่ม	279	45.938	.165		
รวม	281	49.031			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามคณะ พบว่าแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามคณะ

คณะ	คณะศึกษาศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์	-	.27607*	.20156*
คณะมนุษยศาสตร์		-	-.07451
คณะสังคมศาสตร์			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

ตารางที่ 4.16 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความมีระเบียบวินัย จำแนกตามคณะ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	7.650	3.825	21.231	.000
ภายในกลุ่ม	279	50.264	.180		
รวม	281	57.913			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความมีระเบียบวินัย จำแนกตามคณะ พบว่าแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความมีระเบียบวินัย จำแนกตามคณะ

คณะ	คณะศึกษาศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์	-	.31556*	.34726*
คณะมนุษยศาสตร์		-	.03170
คณะสังคมศาสตร์			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์

ตารางที่ 4.18 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเมตตากรุณา จำแนกตามคณะ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	3.708	1.854	9.310	.000
ภายในกลุ่ม	279	55.562	.199		
รวม	281	59.270			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเมตตากรุณา จำแนกตามคณะ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเมตตากรุณา จำแนกตามคณะ

คณะ	คณะศึกษาศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์	-	.39184*	.17779*
คณะมนุษยศาสตร์		-	-.21405
คณะสังคมศาสตร์			-

*P ≤ .05

ตารางที่ 4.19 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์

ตารางที่ 4.20 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียหาย จำแนกตามคณะ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	4.136	2.068	10.810	.000
ภายในกลุ่ม	279	55.562	.199		
รวม	281	57.515			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียหาย จำแนกตามคณะ พบว่าแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียหาย จำแนกตามคณะ

คณะ	คณะศึกษาศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์	-	.35940*	.21744*
คณะมนุษยศาสตร์		-	-.14196
คณะสังคมศาสตร์			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความเสียหาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

ตารางที่ 4.22 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความสามัคคี จำแนกตามคณะ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	5.924	2.962	12.922	.000
ภายในกลุ่ม	279	63.949	.229		
รวม	281	69.872			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความสามัคคี จำแนกตามคณะ พบว่าแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความสามัคคี จำแนกตามคณะ

คณะ	คณะศึกษาศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์	-	.50931*	.21480*
คณะมนุษยศาสตร์		-	-.29451*
คณะสังคมศาสตร์			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีคณะต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากคณะสังคมศาสตร์

3. เกรดเฉลี่ย

คณะผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเกรดเฉลี่ยกับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางด้านจริยธรรม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเมตตา กรุณา ด้านความเสียสละ และด้านความสามัคคี โดยใช้ f – test และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถ้าพบความแตกต่าง ก็จะนำไปวิเคราะห์ว่า มีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันด้วยวิธีของ LSD ปรากฏผลดังตารางที่ 4.24 – 4.35

ตารางที่ 4.24 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	1.614	.807	5.986	.003
ภายในกลุ่ม	279	37.622	.135		
รวม	281	39.236			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.50	2.50 - 3.00	สูงกว่า 3.00
น้อยกว่า 2.50	-	-.16994	-.29334*
2.50 - 3.00		-	-.12340*
สูงกว่า 3.00			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 และผู้ที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 3.00 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00

ตารางที่ 4.26 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	3.351	1.676	11.002	.000
ภายในกลุ่ม	279	42.490	.152		
รวม	281	45.841			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.50	2.50 - 3.00	มากกว่า 3.00
น้อยกว่า 2.50	-	-.28972*	-.45427*
2.50 - 3.00		-	-.16456*
มากกว่า 3.00			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 3.00 และมากกว่า 3.00 และผู้ที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 3.00 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรด 3.00

ตารางที่ 4.28 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	2.300	1.150	6.866	.001
ภายในกลุ่ม	279	46.731	.167		
รวม	281	49.031			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความซื่อสัตย์ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.50	2.50 - 3.00	มากกว่า 3.00
น้อยกว่า 2.50	-	-.05638	-.23370
2.50 - 3.00		-	-.17732*
มากกว่า 3.00			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 3.00 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรด 3.00

ตารางที่ 4.30 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความมีระเบียบวินัย จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	.465	.232	1.129	.325
ภายในกลุ่ม	279	57.449	.206		
รวม	281	57.913			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความมีระเบียบวินัย จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเมตตากรุณา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	1.686	.843	4.085	.018
ภายในกลุ่ม	279	57.584	.206		
รวม	281	59.270			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเมตตากรุณา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.32 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเมตตากรุณา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.50	2.50 - 3.00	มากกว่า 3.00
น้อยกว่า 2.50	-	-.20977	-.32513*
2.50 - 3.00		-	-.11536*
มากกว่า 3.00			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 และผู้ที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 3.00 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00

ตารางที่ 4.33 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียสละ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	2.462	1.231	6.240	.002
ภายในกลุ่ม	279	55.052	.197		
รวม	281	57.515			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียสละ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่าแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความเสียสละ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.50	2.50 - 3.00	มากกว่า 3.00
น้อยกว่า 2.50	-	-.21324	-.36472*
2.50 - 3.00		-	-.15148*
มากกว่า 3.00			-

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความเสียสละ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 และผู้ที่มีเกรดเฉลี่ย 2.50 - 3.00 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างจากผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00

ตารางที่ 4.35 ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความสามัคคี จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	2	1.340	.670	2.729	.067
ภายในกลุ่ม	279	68.532	.246		
รวม	281	69.872			

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ด้านความสามัคคี จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษา จำนวน 282 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะนำเสนอ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 169 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 เพศชาย 113 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 ส่วนใหญ่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 และ ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พบว่า

พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเมตตา กรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ และน้อยที่สุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย

ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเองที่มีต่อผู้อื่น และน้อยที่สุดคือ ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง

ด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีความซื่อสัตย์รู้จักเคารพและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รองลงมาคือ ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น และน้อยที่สุดคือ ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติตามคำสั่งของครูอาจารย์

ด้านความมีระเบียบวินัย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านเคารพกฎกติกาการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านปฏิบัติตามกฎหรือคำเตือนในที่สาธารณะ และน้อยที่สุดคือ ท่านปฏิบัติตนเป็นผู้รักษาวินัยในตนเองอย่างเคร่งครัด

ด้านความเมตตา กรุณา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เป็นทุกข์ และน้อยที่สุดคือ ท่านไม่ข่มขู่ ตูมมัน เสียดสี พุดจาด้วยความเกรี้ยวโกรธเคียดแค้น

ด้านความเสี่ยสละ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และน้อยที่สุดคือ ท่านสละ แบ่งปันทรัพย์ เครื่องอุปโภค แก่ผู้ที่สมควรได้รับ

ด้านความสามัคคี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านรักหมู่คณะ มีจิตอาสา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ท่านรักหมู่คณะ มีใจหวังดี และน้อยที่สุดคือ ท่านเข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม

5.1.3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กับพฤติกรรมทางจริยธรรม

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กับพฤติกรรมทางจริยธรรม พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และคณะที่ศึกษาต่างกัันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้เรียนรายวิชาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา คุณธรรมจริยธรรม เช่น รายวิชาพระไตรปิฎกศึกษา รายวิชาพุทธวิถึไทย รายวิชาประวัติศาสตร์พุทธศาสนา และรายวิชาพระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์ เป็นต้น หรือนักศึกษาได้รับการฝึกฝนอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม จากการจัดโครงการของมหาวิทยาลัย และองค์กรอื่น ๆ เช่น วัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นภารกิจที่องค์กรต่าง ๆ สามารถจัดได้ตามเทศกาล เช่น ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ หรือบุญประจำเดือน 12 เดือน นั้นเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ กรณีการ์ ภิมย์รัตน์ (2550 : 2, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในศตวรรษที่ 21” ผลการศึกษาพบว่า 1. พฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม พบว่าระดับจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อยู่ในระดับสูง 2. พฤติกรรมทางจริยธรรม รายดาน พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมส่วนใหญ่ของนักศึกษา อยู่ในระดับสูง มีจำนวน 7 ดาน ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัดอดออม ความอดทน อดกลั้น ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ และความเสี่ยสละ ส่วนพฤติกรรมทางจริยธรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 1 ดาน ได้แก่ ดานความมีระเบียบวินัย 3. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมของนักศึกษา กับตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา พบว่า 3.1 เพศ : พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ จำนวน 4 ดาน คือ ดานความขยันหมั่นเพียร ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ดานความยุติธรรม และด้านความมีระเบียบวินัย 3.2 ชั้นปีที่ศึกษา : พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรชั้นปีที่ศึกษาจำนวน 2 ดาน คือ ดานความขยันหมั่นเพียรและดานความเสี่ยสละ 3.3 คณะที่ศึกษา : พบว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับตัวแปร คณะที่ศึกษา จำนวน 1 ดาน คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กับพฤติกรรมทางจริยธรรม พบว่า

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่บุคคลปฏิบัติออกมาโดยมีด้านความรู้ และด้านเจตคติเป็นตัวช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่ถูกต้อง แต่กระบวนการในการจะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน เมื่อนักศึกษาได้ผ่านกระบวนการทางการศึกษาจึงอาจช่วยให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติได้เท่า ๆ กันระหว่างชายกับหญิง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปัญญา เมฆบุตร (2534 : 117-118) มีความเห็นว่า จริยธรรมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมที่มีผลโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม ฉะนั้น จึงแบ่งจริยธรรมออกเป็น 3 ประเภทหลักที่สำคัญ คือ 1. จริยธรรมระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นคุณลักษณะทางความประพฤติที่มนุษย์ควรยึดถือต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. จริยธรรมระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เน้นในเรื่องจริยธรรม 3. จริยธรรมระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เน้นในเรื่องหน้าที่พลเมือง จริยธรรมนับเป็นหลักขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนและทุกวงการวิชาชีพควรตระหนัก และยึดถือเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติ หากบุคคลใดหรือผู้ประกอบการวิชาชีพใดขาดความมีจริยธรรม ก็อาจจะส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียต่อตนเอง วงการวิชาชีพ และเกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสังคมและประเทศชาติได้ จากแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า จริยธรรมมีความสำคัญทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ช่วยพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นพลเมืองดี ใช้ความรู้ความสามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น สามารถสร้างสรรค์คุณประโยชน์ต่าง ๆ แก่ตนเองและประเทศชาติได้อย่างมีหลักหรือแนวทางที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแพรรักษ์รา เขียวชะอุ่ม (2548 : 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ หลักสูตร และเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษาที่มีคณะที่ศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเมื่อได้ศึกษาในสถาบันจำแนกตามคณะที่ศึกษาแล้วแต่ละคณะล้วนแต่ให้ความสำคัญกับการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐาน 3 ประการ คือ (สุนน อมรวิวัฒน์, 2526 : 60) 1. แบบวิถีดำรงชีวิตของคนไทย หรืออาจเรียกว่าวัฒนธรรมไทย เช่น การรักสงบ เมตตากรุณา สามัคคี กตัญญูกตเวที 2. หลักการดำรงชีวิต ซึ่งอาจหมายถึงศาสนาก็ได้ หรืออาจจะหมายถึงหลักการอื่นลัทธิธรรมนิยมต่าง ๆ ซึ่งอาจไม่ใช่ศาสนาก็ได้ 3. สภาพความเปลี่ยนแปลงและปัญหาของสังคมไทย วิธีการที่จะแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม จริยธรรมของบุคคลมีพื้นฐานมาจากอิทธิพลของสังคมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรมกล่าวคือ บุคคลที่เกิดมาในแต่ละสังคมจะต้องเรียนรู้และยอมรับจริยประเพณีในสังคมของตน ซึ่งจะแตกต่างจากจริยประเพณีของสังคมอื่น ๆ ไม่มากก็น้อย ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าแหล่งกำเนิดที่สำคัญของจริยธรรมก็คือสังคม หรือผู้ที่

แวดล้อมนั่นเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับแพรรัทธา เขียวชะอุ่ม (2548 : 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ หลักสูตร และเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษามีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทของการศึกษา คือการพัฒนาทางด้านจิตใจเพื่อเสริมสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่ระบบเศรษฐกิจและสังคมต้องการปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือการศึกษาเพื่ออบรมฝึกฝนการนำสติปัญญาไปใช้เป็นประโยชน์แก่กล้ามากขึ้น พยายามแสวงหาจุดมุ่งหมายให้แก่ชีวิต คือความเป็นอยู่อย่างดีที่สุด หรือการมีอิสรภาพ การศึกษาจึงเป็น “กิจกรรมของชีวิต โดยชีวิต เพื่อชีวิต เป็นความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและรู้จักเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน” ซึ่งสอดคล้องกับแพรรัทธา เขียวชะอุ่ม (2548 : 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ คณะ หลักสูตร และเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ สาคร พรหมโคตร (มปป. : 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย” พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลยที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเมตตากรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จากข้อค้นพบนี้คณะผู้บริหารและคณาจารย์มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษารักษามาตรฐานพฤติกรรมทางจริยธรรมให้อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนน้อยที่สุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย การเป็นนักศึกษาสมควรอย่างยิ่งที่ต้องมีระเบียบวินัยในตนเอง แต่ผลการวิจัยกลับออกมาต่ำกว่าทุกด้าน การศึกษาระดับปริญญาตรีต้องใช้ความอดทนเพื่อศึกษาให้จบตามหลักสูตร หากไม่มีระเบียบวินัยก็อาจทำให้ยากต่อการศึกษาจนจบได้ ดังนั้นคณะผู้บริหารคณาจารย์ต้องส่งเสริมให้นักศึกษามีจริยธรรมในด้านนี้ เช่น การกวดขันวินัยนักศึกษา จัดกิจกรรมเสริม เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ในการดำเนินชีวิต

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปปฏิบัติและทำการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้นักศึกษามีการนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2555). แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- _____. (2550). จริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในศตวรรษที่ 21. รายงานการวิจัย. ทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กิติพันธ์ รุจิรกุล. (2552). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร.
- โกวิท วรพิพัฒน์. (2554). การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร. พิธีพัฒนาการพิมพ์.
- _____. (2531). เรื่องทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา. ประกาศกรมสามัญศึกษา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2550). การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การ ศาสนา. กรมการศาสนา
- จันทน์ ทุมไธสิต. (2534). การศึกษาความเข้าใจทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- จุมพิต ศรีวัฒน์พงศ์. (2562). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อการทำงานของบัณฑิต หลักสูตร ภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เฉลิมพล ต้นสกุล. (2541). พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์.
- ชัยพร วิชชาวุธ . (2525). การวิจัยเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2524). หลักการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2543). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. (2540). จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐพงศ์ชัย ไทรพงษ์พันธุ์. (2550). การสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาน. ม.ป.ท.
- ธนพร ตีจงเจริญ. (2537). การวิเคราะห์การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธิตศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ธีระพร อูวรรณโณ. (2541). จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- นฤนาท ยืนยง. (2553). **พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ**. รายงานการวิจัย .
โรงพยาบาลปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี.
- บุญมี แทนแก้ว. (2550). **จริยศาสตร์ (ETHICS)**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- บุบผา นวลละออ. (2526). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนา
จริยธรรม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2540). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา เมฆบุตร. (2534). **จริยธรรมกับสิ่งแวดล้อม**. วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา กรมการฝึกหัด
ครู, กระทรวงศึกษาธิการ. (15, 2534 : 117-118)
- พรนิภา จันทร์น้อย. (2560). **รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตอุดมคติไทย**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พรน้ำคำ ป้องกันภัย. (2548). **งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสัมมา
สิกขาสันติอโศกที่ชุมชนคาดหวัง**. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. (2547). **ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2546). **ธรรมบัญญัติพุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม**. (พิมพ์ครั้งที่
56). กรุงเทพฯ: มูลนิธิบรรจงสนธิและสหปฏิบัติฯ.
- พระปลัดบัวศรี ฐิตวีริโย (ผ่านสำแดง). (2560). **การส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมตามหลักสังคห
วัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระมหาขวัญยืน สุนโท (ฟางทสวัสดิ์). (2560). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ตามแนว
พุทธวิธีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ปีที่ 8 ฉบับพิเศษ (ธันวาคม).
- พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต). (2533). **พุทธศาสนากับปรัชญา**. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.
พริ้นติ้ง กรุป.
- พระราชวรมุนี (ประยูทธ ปยุตโต). (2546). **พุทธธรรม**. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- พุทธทาสภิกขุ. (2553). **พุทธทาสแนะแนวจริยธรรมร่วมสมัย ชุดที่ 3 จุดหมายปลายทางและตัวแท้
ของจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงตะวัน.
- _____ . (2505). **แนะแนวจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : ชุมชนส่งเสริมจริยศึกษา.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินีก และคณะ. (2551). **รายงานการวิจัยการยกระดับคุณธรรมจริยธรรมของ
สังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม : แนวทางและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาที่
ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- แพรรักษ์ ยอดแก้ว. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม. มหาวิทยาลัยสยาม : ม.ป.ท.
- แพรรักษ์า เขียวช่อม. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางจริยธรรมกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยสยาม.
- มลทา กระวีพันธ์. (2550). การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเสาชิงช้า อำเภอ ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช. สารนิพนธ์ ศส.บ. (สังคมวิทยา). นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- มัลลวีร์ อุดลัดพัฒนศิริ และคณะ (2549). การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 29 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-ธันวาคม).
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. (2565). ประวัติมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2565 จากเว็บ http://site.mbuisc.ac.th/th/?page_id=229
- โยธิน ศันสนยุท และคณะ. (2533). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- _____. (2545). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญพัฒน์.
- วิเชียร ชาบุตรบุญศิริ. (2544). จริยธรรมเพื่อการพัฒนาชีวิต. เลย : สถาบันราชภัฏเลย.
- ศิริวรรณ เกษมสานต์กิตติการ และอภิญา หิรัญวงษ์. (2547). สมานธิ : วิธีแห่งความสุข. รายงานการวิจัย. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2526). กรณีศึกษาเพื่อการเรียนการสอนส่งเสริมคุณธรรมจรรยาแห่งวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ มะโนทัย. (2539). การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- แสง จันทร์งาม. (2534). ศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2540). พุทธวิธีสอนจากพระไตรปิฎก. นนทบุรี: บริษัท เพชรรุ่งการพิมพ์ จำกัด.
- อรพินทร์ สันติชัยอนันต์. (2549). การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพร จันทะเส. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ สังกัด

สถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง กองบัญชาการตำรวจนครบาล. สารนิพนธ์หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

Bloom, B.S. (1975). **Taxonomy of Education**. David McKay Company Inc., New York.

Brown, R. (1968). **Social psychology**. New York: The Free Press.

Eysenck, J.J. , Arnold, W, and Meili, R. (1972). **Encyclopedia of Psychology**. London :
Search Press Limited.

Goldenson, M. Robert. (1984). **Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry**.
New York : Longman.

Good, Carter. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw Hill

M.L. Hoffman. (1979). **Development of moral thought, feeling and behavior**,
American psychology. 10 (p. 958-966).

Roger Brown. (1965). **Social psychology**. New York : Free press.

Schwartz, Nancy E. (1975). **Nutrition Knowledge, attitude, and practice of high
school Graduates**. *Journal of the American Dietetic Association*. January,
66 : 28-31.

Taro Yamane. (1973). **Statistics: an introductory analysis**. New York: New York:
Harper & Row.

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มมร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๘๕๙.....
ที่.....อว.๗๙๑๔(๒)/ว.๑๑๐๙.....วันที่.....๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕.....
เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....

นมัสการ พระมหาวีรุธ วิโรจโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ด้วย ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ หัวหน้าโครงการวิจัย และคณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” โดยมี รศ. ดร.สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของ ความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดทราบและอนุเคราะห์

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๘๕๙
ที่.....อว ๗๙๑๔(๒)/ว ๑๑๐๙.....วันที่.....๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕
เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล

ด้วย ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ หัวหน้าโครงการวิจัย และคณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” โดยมี รศ. ดร.สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของ ความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและอนุเคราะห์

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๘๕๘

ที่ อว ๗๙๑๔(๒)/ว ๑๑๐๙ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้วิชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร เกษจ้อย

ด้วย ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ หัวหน้าโครงการวิจัย และคณะผู้วิจัย ได้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” โดยมี รศ. ดร.สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าวข้างต้นมีมาตรฐานตามเกณฑ์ อันมีข้อมูลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ จึงใคร่ขออนุญาตท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและอนุเคราะห์

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

วันที่: ๔๕
 วันที่: ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๕:๐๕
 ผู้รับ: นายสุพร สุนปา
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
 ๘/๒๕๖๖
 อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

ที่ อว ๓๙๑๔/๐๔๑๖

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

กราบเรียน รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร. จักรี ศรีจารเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง "พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน" ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัตยญา เชนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย (Try out) จำนวน 30 ชุด ในหน่วยงานของท่านเป็นลำดับต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือเช่นเคยและ จักขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

อนมิตี มอบโทษ วิชากร

นมัสการ รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

(พระครูสุจริยวิวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

เพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

๘ มีนาคม ๒๕๖๖

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

จับทราบ

นายศักดิ์อินทร์ ศรีหาบงศ์

รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น

ผศ.ดร.มิเทศ สนั่นนารี

๘ มีนาคม ๒๕๖๖

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตขอนแก่น

๙ มีนาคม ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ติดต่อประสานงาน : ดร.จักรี ศรีจารเมธีญาณ ๐๘๐-๘๕๐๖๘๕๖

ภาคผนวก ค
หนังสือขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
เลขที่รับ.....
วันที่.....
ผู้รับ.....

บันทึกข้อความ

สำนักงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มมร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖
ที่ อว ๗๙๑๔(๒)/๐๒๑๘ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

กราบนมัสการ รองอธิการบดี วิทยาเขตอีสาน

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สันญา เคนมาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงกราบนมัสการมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

กราบเรียนรองอธิการบดี

เพื่อ โปรดทราบและมอบ (เคนมาภูมิ)

- ผอ.สำนักงานวิทยาเขต
- ผอ.วิทยาลัยศาสนศาสตร์
- ผอ.ศูนย์บริการวิชาการ
- ผู้ช่วยอธิการบดี
- อื่น ๆ

(พระมหาวีศักดิ์ ชาติสุโข)

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตอีสาน

24 ก.พ. 2566

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)
ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
หัวหน้าโครงการวิจัย

(พระครูสุธีรวิทย์วัฒน์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี

27 ก.พ. 2566

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มมร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว ๗๙๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชาการปกครอง

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

อนึ่ง

นรอส

(น. นรอส ใจดี)

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มมร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว ๗๕๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สันญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

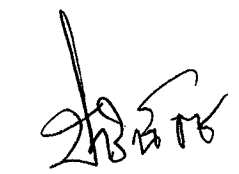
ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว.๗๕๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชาการสอนพระพุทธศาสนา

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

หัวหน้าโครงการวิจัย

รับแล้ว

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มมร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว ๗๕๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

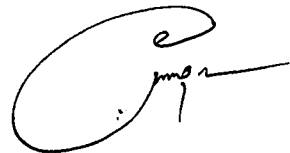

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

หัวหน้าโครงการวิจัย

วิบูลย์

(นายจตุพร อรรถนรินทร์)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว ๗๙๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

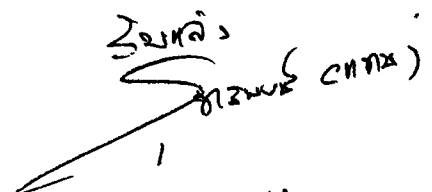
เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
หัวหน้าโครงการวิจัย

14 มี.ค. 66

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มมร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว ๗๙๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

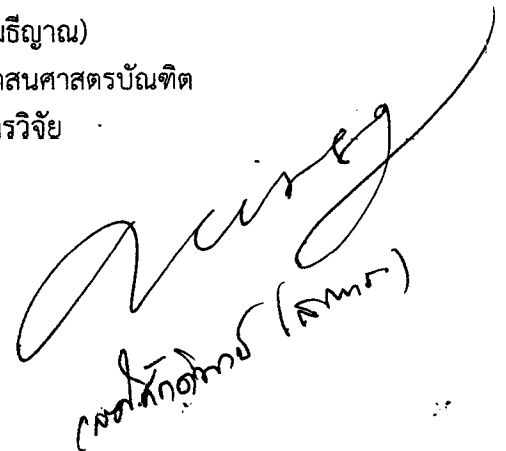
เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
หัวหน้าโครงการวิจัย

ศษ.จักรี (คทท.)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว ๗๙๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต
หัวหน้าโครงการวิจัย

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน มจร. วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๒ ๓๘๖, ๐๘๐-๗๕๐๖๘๔๖

ที่ อว ๗๙๑๔(๒)/ว๐๒๗๔

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นมัสการ/เรียน ประธานสาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

เนื่องด้วย อาจารย์ ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษา ของสถาบันวิจัยญาณสังวร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมี รศ.ดร. สัญญา เคณาภูมิ เป็นที่ปรึกษางานวิจัย รายละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิจัย และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิจัยและขออนุญาตแจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป และจักขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

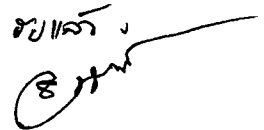
จึงนมัสการ/เรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

(ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ)

ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. การตอบแบบสอบถามของท่านมีคุณค่าต่อการวิจัยและจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะการวิจัยมุ่งศึกษาในภาพรวม จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามให้ครบ ทุกข้อตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอความกรุณาท่านให้ข้อมูลตามความเป็นจริงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อทั้ง 3 ตอน ข้อมูลในแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ
หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- () ชาย
- () หญิง

2. คณะที่ศึกษา

- () คณะศึกษาศาสตร์
- () คณะมนุษยศาสตร์
- () คณะสังคมศาสตร์

3.เกรดเฉลี่ย

- () น้อยกว่า 2.50
- () 2.50 – 3.00
- () สูงกว่า 3.00

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับพฤติกรรมและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับสภาพความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่อง แต่ละข้อมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในระดับ น้อยที่สุด

2. ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ศึกษาระดับพฤติกรรมและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	ระดับพฤติกรรมทางจริยธรรม				
		5	4	3	2	1
0.	ด้านความรับผิดชอบ					
	ท่านมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนที่มีต่อผู้อื่น		✓			

อธิบายได้ตาราง ว่า ✓ หมายถึง ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่า มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในระดับมาก

ข้อ	ศึกษาระดับพฤติกรรมและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	ระดับพฤติกรรมทาง จริยธรรม				
		5	4	3	2	1
1. ด้านความรับผิดชอบ						
1.1	ท่านมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของคนที่ต่อผู้อื่น					
1.2	ท่านมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่ม					
1.3	ท่านมีความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของส่วนรวม					
1.4	ท่านมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของกลุ่ม					
1.5	ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
1.6	ท่านมีความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในหน้าที่					
1.7	ท่านมีความรับผิดชอบต่องานหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น					
1.8	ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง					
2. ด้านความซื่อสัตย์						
2.1	ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น					
2.2	ท่านมีความซื่อสัตย์รู้จักเคารพและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น					
2.3	ท่านมีความซื่อสัตย์และเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและผู้อื่น					
2.4	ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อจิตสำนึกของตนเองไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน					
2.5	ท่านมีความซื่อตรงต่อการปฏิบัติตามคำสั่งของครูอาจารย์					
2.6	ท่านมีความซื่อสัตย์ต่องานในหน้าที่					
2.7	ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อความไว้วางใจที่ผู้อื่นมอบให้					
2.8	ท่านมีความซื่อสัตย์ต่อข้อตกลง					
3. ด้านความมีระเบียบวินัย						
3.1	ท่านรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียน					
3.2	ท่านปฏิบัติเป็นผู้รักษาวินัยในตนเองอย่างเคร่งครัด					
3.3	ท่านมีวินัยในตนเองรักษามารยาทในห้องเรียน					
3.4	ท่านปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในห้องเรียน					
3.5	ท่านรักษาวินัยในตนเองปฏิบัติตามกฎระเบียบความสะอาดของบ้านเมือง					
3.6	ท่านรักษาระเบียบวินัยในการแต่งกาย					
3.7	ท่านปฏิบัติตามกฎหรือคำเตือนในที่สาธารณะ					
3.8	ท่านเคารพกฎกติกาการแข่งขัน					
4. ด้านความเมตตากรุณา						
4.1	ท่านช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น					
4.2	ท่านมีอาการทางกาย วาจา ที่แสดงต่อผู้อื่น ด้วยความสุภาพ นุ่มนวล					
4.3	ท่านช่วยปลอบใจผู้ที่ได้รับความลำบาก					
4.4	ท่านไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เป็นทุกข์					
4.5	ท่านแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้รับความสุขและความสำเร็จ					
4.6	ท่านไม่ข่มขู่ ดูหมิ่น เลียดสี พุดจาด้วยความเกรี้ยวโกรธเคียดแค้น					

ข้อ	ศึกษาระดับพฤติกรรมและเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	ระดับพฤติกรรมทาง จริยธรรม				
		5	4	3	2	1
5. ด้านความเสียสละ						
5.1	ท่านบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม					
5.2	ท่านไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน					
5.3	ท่านสละ แบ่งปันทรัพย์ เครื่องอุปโภค แก่ผู้ที่สมควรได้รับ					
5.4	ท่านช่วยแสดงความเห็นอย่างตรงไปตรงมา					
5.5	ท่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่แก่ผู้อื่นตามกำลัง สติปัญญา					
6. ด้านความสามัคคี						
6.1	ท่านรักหมู่คณะ มีใจหวังดี					
6.2	ท่านรักหมู่คณะ มีจิตอาสา					
6.3	ท่านเข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม					
6.4	ท่านเป็นผู้ประสานความสามัคคีในหมู่คณะ					
6.5	ท่านปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก จ
เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน

ที่ จว. ๒๑๐/๒๕๖๕

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

TITLE : The moral behavior of Mahamakut Buddhist University Isan Campus Students

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๕ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ มติที่ ๓๑๘/๒๕๖๕ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ออกให้ ณ วันที่ ๒๖ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงนาม

(พระมหามหวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ประวัตินักวิจัย

1. ชื่อ-สกุล ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ
2. ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3. ประวัติการศึกษา

การศึกษาทางธรรม

- พุทธศักราช 2565 ธรรมศึกษาชั้นตรี
พุทธศักราช 2550 นักธรรมชั้นเอก
พุทธศักราช 2550 เปรียญธรรม 3 ประโยค

การศึกษาทางโลก

- พุทธศักราช 2560 รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รป.ด.)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(ดุษฎีนิพนธ์ excellent pass, เกรดเฉลี่ย 4.00)
- พุทธศักราช 2563 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)
สาขาวิชาสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม
วิทยาลัยทองสุข
- พุทธศักราช 2559 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
- พุทธศักราช 2558 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- พุทธศักราช 2556 ศาสตรศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.)
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
(นักศึกษาทุนเฉลิมราชกุมารี)

4. ประวัติการทำงาน

ปี พ.ศ.	ตำแหน่ง	สังกัดหน่วยงาน
2560	อาจารย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น
2560	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลและ ฝ่ายปกครอง	โรงเรียนวัดศรีไต้วิทยา จ.เชียงราย สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

2560	ครูสอน	โรงเรียนวัดศรีไ้โตวิทยา จ.เชียงราย สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2559	อาจารย์พิเศษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม/สกอ.
2559	ครูอัตราจ้าง	โรงเรียนหนองกุงศาลาหน้าเที่ยงวิทยากร จ.มหาสารคาม/สพฐ.
2557	ผู้อำนวยการโรงเรียน	โรงเรียนปริยัติวัดม่อนจำศีล จ.ลำปาง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
2556	บัณฑิตอาสาพัฒนาชาวเขา	โรงเรียน ตชด. บำรุงที่ 112 จ.เชียงราย/มจร. เชียงใหม่/สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2554	ครูจิตอาสา	โรงเรียนบ้านหนองกุงวิทยากร จ.มหาสารคาม/สพฐ.
2553	ครูจิตอาสา	โรงเรียนบ้านอุปราษ จ.มหาสารคาม/สพฐ.

5. ผลงานทางวิชาการ

- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2554). พุทธศาสนากับการปกครอง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมรวิทยาเขตอีสาน*. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน). หน้า 50–58. (ISSN 2730-1869) (0.20)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2564). มิติของการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม). (Print ISSN: 2539-5726, Online ISSN : 2697-4150) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2564). การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชานในชีวิตประจำวันของประชาชน ในเขตอำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม). (Print ISSN: 2539-5726, Online ISSN : 2697-4150) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านสะอาด ตำบลกุดธาตุ อำเภอนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน (วารสาร MBUIISC Journal)*. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2563 หน้า 41-49. (ISSN 2730-1850) (0.20)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). อุบัติเหตุจากการจราจรและการป้องกัน. *การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 18 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 2 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563. (ISBN : 978-616-2020) (0.20)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). หลักพุทธธรรมแนววิถีการดำรงชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทย. *วารสารปัญญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา*. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน). (ISSN 0859-3574) TCI. 2 (0.60)

- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). กลยุทธ์การปรับตัวองค์กรเข้าสู่ยุค 4.0. *วารสารพุทธมคค์*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563) หน้า 54-62 . (ISSN 2630-0788) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวสุวิสิทธิ์าราม*. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563) หน้า 19-26. (ISSN 2730-1753) (0.20)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). แรงจูงใจในการทำงาน : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. *วารสาร มจร. อุดลปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน). หน้า 424-436. (Print ISSN: 2539-5726, Online ISSN : 2697-4150) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2562). วัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวสุวิสิทธิ์าราม*. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562) หน้า 30-37. (ISSN 2730-1753) (0.20)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2562). วัฒนธรรมทางการศึกษาในโลกยุคใหม่. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม). หน้า 401 – 407. (ISSN 2651-2009) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2562). คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. *วารสารวิชาการแสงอีสาน*. ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2562 หน้า 51-66 (TCI ฐาน 2) ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม). หน้า 401 – 407. (ISSN 1685-5329) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2561). บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน). หน้า 344-352. (P-ISSN : 2287-0962, E-ISSN : 2539-6765) TCI. 1 (0.80)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2561). ภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. ปีที่ 6 ฉบับที่ พิเศษ. หน้า 527-538. (P-ISSN : 2287-0962, E-ISSN : 2539-6765) TCI. 1 (0.80)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2561). การพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวพุทธศาสตร์ : ทศพิธราชธรรม. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน). หน้า 257 – 270. (ISSN 2350 - 9783) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2561). นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันและการให้สินบน. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม. (ISSN 2350-9783) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2561). วัฒนธรรมทางการเมืองกับประชาธิปไตยของไทย. *วารสารวิชาการ*

- แพรวา กาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.** ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม) หน้า 418-437. (ISSN 2351-0455) TCI. 2 (0.60)
- พระมหาจักรี ญาณสมปโน, (ศรีจารุเมธีญาณ) และสุรศักดิ์ อุดเมืองเพ็ญ.(2560). ประชาชนชายขอบ. **วารสารวิชาการแสงอีสาน มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุชราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน,** ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม). หน้า 1-15 . (ISSN 1685-5329) TCI. 2 (0.60)
- พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในประเทศไทย. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.** ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม). หน้า 202 – 218. (ISSN 2539-6765) TCI. 1 (0.80)
- พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ, ภักดี โพธิ์สิงห์ และสัญญา เคนาภูมิ. (2559). ประสิทธิภาพการศึกษาของไทยกับสังคมโลกไร้พรมแดน. **วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์,** ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน). หน้า 117-136. (ISSN 2351-0455) TCI. 2 (0.60)
- พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ, สัญญา เคนาภูมิ และวิทยา เจริญศิริ. (2559). บทบาทพระสงฆ์ไทยในสังคมยุคโลกาภิวัตน์. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร,** ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน. หน้า 275-287. (ISSN 2287-0962) TCI. 1 (0.80)

6. ผลงานการวิจัย

- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2564). การประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชานในชีวิตประจำวันของประชาชน ในเขตอำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น. **วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี.** ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม). (Print ISSN: 2539-5726, Online ISSN : 2697-4150) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). หลักพุทธธรรมแนววิถีการดำรงชีวิตของชาวพุทธในสังคมไทย. **วารสารปัญญา มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุชราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.** ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน). (ISSN 0859-3574) TCI. 2 (0.60)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และคณะ. (2562). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการด้านงานทะเบียนและบัตรเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. **วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง, มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุชราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน.** ปีที่ 7 ฉบับที่ 6 (พฤษภาคม-สิงหาคม). หน้า 181 – 189. (ISSN 2465-5465)
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2562). คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาภูมิภุชราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. **วารสารวิชาการแสงอีสาน, มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุชราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน.** ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน). หน้า 51 – 66. (ISSN 1685-5329) TCI. 2 (0.60)

- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2561). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเหล่า ตำบลหนองกุ้งสวรรค์ อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการแสงอีสาน, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน*. ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน). หน้า 9 – 21. (ISSN 1685-5329) TCI. 2 (0.60)
- พระครูวินัยธรจักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในประเทศไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม). หน้า 202 – 218. (ISSN 2539-6765) TCI. 1 (0.80)

7. สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 9/37 หมู่ 12 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

ประวัตินักวิจัยร่วม

1. ชื่อ-สกุล พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.
2. ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3. ประวัติการศึกษา

การศึกษาทางธรรม

พุทธศักราช 2530	นักธรรมชั้นเอก
พุทธศักราช 2537	เปรียญธรรม 4 ประโยค

การศึกษาทางโลก

พุทธศักราช 2555	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พุทธศักราช 2543	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร
พุทธศักราช 2537	ศาสนศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. ประวัติการทำงาน

ปี พ.ศ.	ตำแหน่ง	สังกัดหน่วยงาน
2550	รองอธิการบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น
2538	อาจารย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย จ.พระนครศรีอยุธยา

5. ผลงานทางวิชาการ

วิจารณ์ สารรัตน์, พระครูสุธีจริยวัฒน์, พระครูธรรมภาณีสมัย, พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, พระณัฐวุฒิ สัทโส, วิฑูล ทาษา (2559). นวัตกรรมกับกระบวนการทัศน์การศึกษาศตวรรษที่ 21. **วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**, ปีที่ 7 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม-ธันวาคม. หน้า 268-283.

วิจารณ์ สารรัตน์, พระครูสุธีจริยวัฒน์, พระครูธรรมภาณีสมัย, พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, พระณัฐวุฒิ

สัพโส, และ วิฑูล ทาชา (2560). การบริหารการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม-ธันวาคม. หน้า 180-199.

วิโรจน์ สารรัตน์, พระครูสุธีจริยวัฒน์, พระครูธรรมมาภิสมัย, พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, พระณัฐวุฒิ สัพโส, และ วิฑูล ทาชา (2561). ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. ปีที่ 20 ฉบับที่ 1. มกราคม-มีนาคม 2561. หน้า 261-271.

6. ผลงานการวิจัย

Chusorn, P., Rodprasert, P. Suthreejariyawat, Phasugo, S., Plarin, K., and Somboon, R. (2015). Challenging issues in continuous improvement of quality for secondary school. Accepted for publishing in *Journal of Humanities and Social Sciences*, Khon Kaen University. 23(3).

Chusorn, P., Rodprasert, P. Suthreejariyawat, Phasugo, S., Plarin, K., and Somboon, R. (2015). Strategic Challenge: The Role of Leaders for Implementing Total Quality Management the Universities to ward Excellence. Accepted for publishing in *Journal of Humanities and Social Sciences*, Khon Kaen University. 23(3)

Sanrattana, W., Sutheejariyawat, Phasugo, S., Chusorn, P., Rodprasert, P., and Somboon, R. (2015). Conditions for change in small-sized primary schools, Northeast Thailand. *Journal of Educational Administration*, Khon Kaen University. 11(1)

Sanrattana, W., Rodprasert, P., Sutheejariyawat, Phasugo, S., Chusorn, P., and Plarin, K. (2015). New school principals in Thailand: Influences on their leadership and professional development. *Journal of Educational Administration*, Khon Kaen University. 11(1).

Khwanjai Kaewsang, Phrakrusuteejariyawat, Prakhrudhammapissamai, Prayuth Chusorn. (2018). Guidelines for Professional Teachers Development of Secondary School. Conference Proceedings 10th and 11th International Conferences on New Challenges in Management and Business NCMDubai, Dubai, UAE, March 23, 2018 NCM Istanbul, Istanbul, Turkey, March 28, 2018, pp 52

วิโรจน์ สารรัตน์, พระครูสุธีจริยวัฒน์, พระครูธรรมมาภิสมัย, พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, พระณัฐวุฒิ สัพโส, วิฑูล ทาชา. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21, *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – มีนาคม. หน้า 261-271.

พระมหาชนะ ชัยชนะ, พระครูสุธีจริยวัฒน์, พระครูธรรมมาภิสมัย. (2561). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ

มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยึดปัญหาเป็นฐานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมปัจฉิมเชียงใหม่, *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 ประจำเดือน
กรกฎาคม – กันยายน.

7. สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 9/37 หมู่ 12 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40000

ประวัตินักวิจัยร่วม

1. ชื่อ-สกุล ดร.เอกชาติรี สุขเสน
2. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3. ประวัติการศึกษา

การศึกษาทางธรรม

พุทธศักราช 2529	นักธรรมชั้นตรี
พุทธศักราช 2531	นักธรรมชั้นโท
พุทธศักราช 2532	นักธรรมชั้นเอก
พุทธศักราช 2535	ประโยค 1-2

การศึกษาทางโลก

พุทธศักราช 2564	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2542	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สส.ม.) สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พุทธศักราช 2539	ศาสนศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (เกียรตินิยมอันดับ 1) สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย

4. ประวัติการทำงาน

ปี พ.ศ.	ตำแหน่ง	สังกัดหน่วยงาน
2545	ผู้ช่วยอธิการบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาชิราลงกรณราชวิทยาลัย จ.พระนครศรีอยุธยา
2547	อาจารย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาชิราลงกรณราชวิทยาลัย จ.พระนครศรีอยุธยา
2551	อาจารย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น

2555	ผู้ช่วยอธิการบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น
2566	รักษาการแทนรองอธิการบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น

5. ผลงานทางวิชาการ

-

6. ผลงานการวิจัย

สิทธิพร เกษจ้อย, วรเทพ เวียงแก, เอกชาตรี สุขเสน, แก่นเพชร แผงสีพล, สัจจาร์ักษ์ ไร่สงวน และ วรชัต ทะสา. (2564). การลดความเครียดและพฤติกรรมการจัดการความเครียดของกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตำบลบ้านฝาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) หน้า 89-100.

สิทธิพร เกษจ้อย, วรเทพ เวียงแก, เอกชาตรี สุขเสน, เอนก มูลมา และ วาริณี โสภางจร. (2563). การประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุบ้านหนองเม็ก ตำบลสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) หน้า 1-9.

พระใบฎีกาทวี ข่ายมณี, วรเทพ เวียงแก, เอกชาตรี สุขเสน, สุทธิพงษ์ สายาพัฒน์. (2563). การเสริมสร้างสุขภาพด้วยหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ สำหรับชุมชนชลประทานในจังหวัดขอนแก่น. พัฒนาวารสาร. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม) หน้า 62-72.

เอกชาตรี สุขเสน, พระใบฎีกาทวี ข่ายมณี, วรเทพ เวียงแก, สิทธิพร เกษจ้อย, เอนก มูลมา. (2562). รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน : กรณีศึกษา ชุมชนบ้านโนนชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารพิมพ์ธรรม. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562) หน้า 37-46.

เอกชาตรี สุขเสน, สิทธิพร เกษจ้อย, พระวรชัต ทะสา, พระมหาสัจจาร์ักษ์ ไร่สงวน. (2561). ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) หน้า 131-139.

วรเทพ เวียงแก, เอกชาตรี สุขเสน, สิทธิพร เกษจ้อย, พระทวี อภโย, เอนก มูลมา และวาริณี โสภางจร. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการธรรมทัศน์. ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม) หน้า 111-120.

เอกชาตรี สุขเสน, พระใบฎีกาทวี อภโย. (2560). การพัฒนาระบบสวัสดิการด้านบุคลากร : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. วารสาร มจร.สังคมปริทรรศน์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน) หน้า 427-435.

Paisan Suwannoi, Akkharadet Neelayothin, Pataraphorn Arunmala, Nikanchala Lonlua, **Akchatree Suksen** and Suphachai Subhakicco. (2016). The study of creative leadership of elementary school principals in khon kaen primary educational service area office, **International Journal of Current Research**, 8, (04), 29934-29937.

Akkharadet Neelayothin, Paisan Suwannoi, Pataraphorn Arunmala, Nikanchala Lonlua, **Akchatree Suksen** and Witoon Thacha. (2016). Visionary leadership of elementary school principals in the era of a new paradigm in education for the 21st century", **International Journal of Current Research**, 8, (03), 27982-27986.

7. สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 9/37 หมู่ 12 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000